

Begroting 2018

en meerjarenraming 2019-2021

8 juni 2017

1	Algemeen	5
1.1	Voorwoord	5
1.2	Aanbieding en verantwoording	7
1.3	Financiële uitgangspunten	9
2	Beleidsbegroting	17
2.1	Het programmaplan	18
2.1.1	Programma Uitvoering	18
2.1.2	Overzicht algemene dekkingsmiddelen	29
2.1.3	Overzicht kosten van overhead	29
2.1.4	Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting	29
2.1.5	Het bedrag voor onvoorzien	29
2.2	Paragrafen	29
2.2.1	Financiering	30
2.2.2	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	32
2.2.3	Bedrijfsvoering	37
3	Financiële begroting	40
3.1	Uiteenzetting financiële positie en toelichting	40
3.2	Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021	42
3.3	Exploitatieoverzicht 2018: specificatie lasten	43
3.4	Exploitatieoverzicht 2018: specificatie baten	44
4	Toelichting op de begroting 2018	45
4.1	Toelichting op de lasten	45
4.2	Toelichting op de baten	49
4.3	(Vervangings)investeringen 2018	53
4.4	Toelichting op de meerjarenraming	55
Bijlage 1.	Specificatie bijdrage per deelnemer 2018	56
Bijlage 2.	Verloop reserves	57
Bijlage 3.	Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld	58

1 Algemeen

1.1 Voorwoord

De kwaliteit van leven in de regio Midden- en West-Brabant doet er toe. Wonen, werken en recreëren in onze mooie regio gaan hand in hand. Economie, veiligheid, gezondheid en leefbaarheid dragen daaraan op een positieve manier bij.

Provincie en gemeenten hebben hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Het zijn echter niet alleen overheden die deze verantwoordelijkheid dragen, evenzeer de burgers en bedrijven in onze regio.

Samen verantwoordelijk voor een regio die leefbaar is en moet blijven.

De kwaliteit van bodem, lucht en water bepalen in hoge mate de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. In zowel de gebouwde als ongebouwde (leef)omgeving.

In termen van leefbaarheid is onze regio even sterk als kwetsbaar. Steeds weer zijn zorgvuldige afwegingen nodig, teneinde evenwicht in soms tegenstrijdige belangen te kunnen bereiken.

De nieuwe Omgevingswet die in de loop van 2019 in werking treedt biedt goede mogelijkheden om op een meer samenhangende wijze die belangen af te wegen. De gewenste kwaliteit van de ruimte in casu een gebied staat voorop bij het maken van keuzen. We redeneren niet langer uit enkel beleidsperspectieven maar vanuit maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. Waarbij op een integrale wijze tot keuzen wordt gekomen.

Omdat de ruimte van en voor ons allemaal is, en ook verschillende belangen moet dienen, is het zaak om een breed draagvlak te verwerven voor beleidskeuzen. Waarbij de overheid een belangrijke rol heeft in ketenregie. Dat is het samenbrengen van belangen, die delen met de strategische partners in zowel het maatschappelijke als private domein.

Van een sectorale benadering naar een meer integrale aanpak. Een aanpak die gebaseerd is op duurzaamheid. Immers, wij dragen ons (leef)gebied over aan toekomstige generaties.

De Omgevingsdienst vervult in dit proces een belangrijke rol, in opdracht van de provincie Noord-Brabant en van de gemeenten in Midden- en West-Brabant.

Door deze overheden te adviseren, vergunningen te verlenen, toezicht te houden en waar nodig te handhaven. Alles gericht op de kwaliteit van onze leefomgeving.

Dit vraagt een dienst die zelf ook duurzaam is, in termen van kwaliteit en betrouwbaarheid. Een dienst die over vakkennis beschikt, het vermogen heeft adequaat te adviseren, zich weet te verbinden aan de samenwerkingspartners.

Die het vertrouwen geniet van de deelnemers op basis van de kwaliteit van de producten en diensten die geleverd worden.

De Omgevingsdienst heeft de wil zich te ontwikkelen tot een organisatie die gezag heeft als het gaat om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving in dit deel van de provincie Brabant. Daar gaan wij als bestuur en organisatie voor.

Nico van Mourik
Algemeen directeur OMWB

1.2 Aanbieding en verantwoording

Voor u ligt de beleidsbegroting 2018, inclusief de meerjarenraming tot en met 2021. Een in financieel opzicht sluitende begroting.

In de afgelopen jaren is hard gewerkt aan het bereiken van een meer stabiele financiële positie van de dienst. De deelnemers hebben hierin hun verantwoordelijkheid genomen. De OMWB wil niet alleen stabiel maar ook robuust zijn. Op inhoud, in organisatievermogen en in financieel opzicht. Deze ontwikkeling wordt langs verschillende lijnen bereikt.

De dienst wil excelleren in inhoudelijke kennis en kunde, een hoge standaard in advisering bereiken en efficiënt en effectief zijn in de uitoefening van de taken. Of anders gezegd: op inhoudelijke kennis en ervaring gezaghebbend zijn.

De dienst wil de taken op een efficiënte en effectieve wijze verrichten. De huidige werkwijze moet verder worden verbeterd.

Relatief veel tijd gaat nu op aan administratieve handelingen. Dat geeft spanning in de verhouding tussen primaire en secundaire activiteiten. De urenverantwoording en de periodieke verantwoordingen vergen veel tijd en energie. Dat moet slimmer, zonder dat het ten koste gaat van kwaliteit en transparantie. ICT kan daaraan een positieve bijdrage leveren. Maar er is vooral een cultuuromslag nodig in de relatie tussen opdrachtgevers en dienst. Opdrachtgevers moeten en mogen er op vertrouwen dat de organisatie de taken op het juiste kwaliteitsniveau uitvoert.

In 2016 heeft de dienst een tweeledige beweging in gang gezet. Enerzijds gericht op het versterken van de kwaliteit in processen en anderzijds op het sober en doelmatig uitvoeren van de taken.

Daartoe wordt zowel actief geïnvesteerd in 'het huis op orde brengen' als tegelijkertijd bezuinigd door middel van het efficiënter inrichten van werkprocessen.

In de periode van 2016 – 2018 wordt voor een bedrag van 1,5 miljoen euro bezuinigd. Dit is in de begroting 2018 gerealiseerd.

Conform besluitvorming in 2016 is aangevangen met het opbouwen van het weerstandsvermogen. Hierdoor moet de dienst in staat zijn eventuele onevenwichtigheden in casu jaarlijkse schommelingen in de orderportefeuille op te vangen. Bij het aanbieden van de jaarrekening 2016 in juli 2017 zal worden voorgesteld de opbouw van het weerstandsvermogen versneld te laten plaatsvinden vanuit het positieve rekeningresultaat over 2016. Indien het algemeen bestuur daartoe besluit, kan de opslag op het uurtarief om te komen tot de vorming van het weerstandsvermogen komen te vervallen en dienen de begrotingen 2017 en 2018 met een begrotingswijziging te worden aangepast.

De bekostiging van de dienst door de eigenaren is gebaseerd op in 2012 geformuleerde beleidsuitgangspunten en nadien genomen bestuurlijke besluiten. De huidige praktijk schuurt met die uitgangspunten. Het is zowel nodig als gewenst de toenmalige uitgangspunten te herijken in relatie tot een voor de toekomst houdbaar bekostigingssysteem.

Tegen de achtergrond van de nieuwe Omgevingswet (2019) zullen zowel opdrachtgevers als de dienst zich daarop moeten voorbereiden. Het belang van advisering aan opdrachtgevers neemt toe. Maar ook de omslag van regelgericht naar risicogericht werken vraagt de nodige inspanningen van de medewerkers van de dienst.

Er zullen nieuwe verhoudingen ontstaan tussen opdrachtgevers en dienst.

Kwaliteit, betrouwbaarheid, vertrouwen zijn belangrijke voorwaarden voor een balans in de nieuwe verhoudingen.

Het verantwoorden voor producten en diensten zal daarop gebaseerd moeten zijn. Controle in de klassieke zin, zoals thans het geval is, zal plaatsmaken voor transparante rapportages.

In 2017 is een discussie gestart met de deelnemers over de ontwikkeling van een zogeheten Midden- West-Brabantse norm. Een model dat tegemoet moet komen aan een realistischere afname en financiële input door deelnemers. Voor de OMWB wordt daarbij gestreefd naar een stevigere structurele basis voor de inzet van middelen. Een meerjarig werkprogramma is daarbij een van de uitgangspunten. Een doorlooptijd van 4 jaar heeft daarbij de voorkeur om continuïteit in kwaliteit en productie te waarborgen. Op deze wijze kan de OMWB meer invulling geven aan de opdracht om gestructureerd en beheersbaar om te gaan met de inzet van de zogenaamde flexibele schil. Meer aandacht kan dan worden gegeven aan de vaste bezetting en de noodzakelijke opbouw van kennis en ervaring binnen de dienst zelf.

De medewerkers van de Omgevingsdienst moeten het gebied MWB tot in de haarvaten kennen, weten wat er speelt, zowel vakinhoudelijk maar zeker ook in politiek-bestuurlijk en maatschappelijk opzicht.

Mentale nabijheid tussen opdrachtgevers en dienst is een kritische succesfactor.

De nieuwe Omgevingswet, herziening van het huidige bekostigingssysteem, stabiliteit en duurzaamheid in de orderportefeuille, een warme relatie tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer, het zijn belangrijke ingrediënten die zullen bijdragen aan een betrouwbare dienst, die doet wat men zegt, die nakomt wat is afgesproken, die de wil heeft zich te verantwoorden op basis van geleverde kwaliteit.

De dienst zal zich ook in 2018 blijven richten op het verder ontwikkelen van de kwaliteit in werk- en administratieve processen. Met name door met nieuwe ICT toepassingen slimmer en effectiever te werken, waardoor de administratieve last kan verminderen. Maar ook door een actief en stimulerend personeelsbeleid, met nadrukkelijke aandacht voor (vakinhoudelijke) opleidingen. Die opleidingen moeten ook bijdragen aan het verbeteren van de adviesvaardigheden van medewerkers.

1.3 Financiële uitgangspunten

Algemeen

Wijzigingen in de regelgeving: nieuw BBV

De vorm van de begroting is ten opzichte van 2017 gewijzigd.

Naar aanleiding van een advies van de commissie Depla heeft de rijksoverheid nieuwe richtlijnen opgesteld die vanaf de begroting en rekening 2018 van toepassing zijn.

De nieuwe regels gelden overigens niet alleen voor de OMWB maar ook voor haar deelnemers.

Overhead

Een ingrijpende aanpassing betreft een gewijzigde en meer uniforme verantwoording van de kosten. Een belangrijk aspect hiervan is dat in de begroting de kosten van de overhead vanaf 2018 afzonderlijk inzichtelijk moeten worden gemaakt. Onder de kosten van overhead worden kosten verstaan die ten behoeve van de hele organisatie zijn gemaakt. Het betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, zoals P&O, financiën, communicatie, huisvesting, automatisering en management.

Beleidsindicatoren

Met het vernieuwde BBV is ook een aantal verplichte beleidsindicatoren ingevoerd. Deze zijn in een ministeriële regeling vastgesteld, en zijn opgenomen in de programma's. De doelstelling van deze indicatoren is het toelichten van de beoogde (maatschappelijke) effecten zodat hierop ook gestuurd kan worden. Bovendien kunnen de beleidsindicatoren van de verscheidene diensten vergeleken worden.

Overige ontwikkelingen leidend tot aanpassing uitgangspunten 2018

Werkvoorbereiding en -begeleiding

In 2016 heeft de OMWB coördinatietaken gedefinieerd en separaat als coördinatiekosten geadresseerd in de begroting. De term coördinatiekosten doet geen recht aan de daarmee bedoelde inzet. Om die reden is ervoor gekozen de term te vervangen door werkvoorbereiding en -begeleiding. De inzet op deze taken is opgesplitst in vier onderdelen. Namelijk inzet in het kader van:

- werkverdeling, monitoring en verantwoordingsrapportages;
- operationeel verbinden;
- strafrecht;
- brancheontwikkeling en operationele beleidsvoorbereiding.

De inzet van deze uren wordt uitgevoerd door medewerkers uit het primaire proces, omdat ze direct samenhangen met de werkzaamheden die in het primaire proces plaatsvinden. De inzet is genormeerd op maximaal 10% van de opgedragen werkprogramma's. In de afspraken die met de deelnemers zijn gemaakt is bepaald dat de inzet op deze onderdelen integraal deel uitmaken van het werkprogramma en de daaraan gekoppelde budgetten. De kosten worden dan ook niet meer separaat in rekening gebracht. Ook de discussie rondom het aantal uren is door het vaststellen van de norm van maximaal 10% niet meer van toepassing.

Arbitrage VVGB-gelden en SBK

Er is met betrekking tot de bekostiging van de VVGB-gelden en het Sociaal beleidskader (SBK) een verschil van inzicht tussen een aantal deelnemers en de OMWB. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2018 is daar nog geen oplossing voor gevonden. In de

risicoparaagraaf zijn deze risico's opgenomen. Het bedrag van de maximale schade en de kans dat het risico's zich voordoet zijn in deze paragraaf geactualiseerd.

Ontwikkelingen met financiële consequenties voor de begroting 2018

Verandering loon- en pensioenkosten

Per 1 januari 2017 zijn de pensioenpremies verhoogd, met een verhoging van de loonkosten tot gevolg. De financiële effecten daarvan zijn meegenomen in de personeelslasten. Daarnaast loopt de cao per 1 mei 2017 af. De financiële consequenties daarvan zijn pas bekend als er een nieuwe cao is, en zullen dan worden opgenomen in een begrotingswijziging. Voor 2018 houden we op rekening met een loonstijging van 0,4%. Voor de begroting 2018 betekent dit een stelpost van € 75.000.

Indexatie prijzen

Voor de jaren ramen wij een stijging op basis van de septembercirculaire 2016. Daar wordt voor 2018 een index prijsontwikkeling bruto binnenlands product aangehouden van 0,9%. Deze loon- en prijsindexatie zijn in de tarieven en deelnemerbijdragen opgenomen.

Bezuinigingen

Voor de jaren 2016 tot en met 2018 is een meerjarig bezuinigingsprogramma opgesteld. Op basis van dit programma dient er voor 2018 nog een bezuiniging van € 500.000 gerealiseerd te worden. Deze bezuiniging is in de begroting verwerkt.

In totaliteit heeft de OMWB dan € 1,5 miljoen aan taakstellingen verwerkt in haar begrotingen van 2016 tot en met 2018. In de tussentijdse bestuurlijke rapportages in 2018 wordt indien nodig nadere informatie verstrekt over de realisatie van deze bezuinigingen.

Reorganisatie

Vanaf medio 2017 zal het organisatieplan van de OMWB worden geëffectueerd. In dit plan wordt de primaire organisatie heringericht, worden nieuwe functies gecreëerd en komen andere functies, voornamelijk op het gebied van management en zoektaken, te vervallen. Voor de afdeling bedrijfsvoering wordt de komende tijd een nader verbeterplan opgesteld. Dit met het oog op een meer efficiënte dienstverlening naar zowel de organisatie als de klant.

Er zal een aantal functies komen te vervallen, waarmee een bezuiniging op personeelskosten wordt gerealiseerd. Inmiddels is goeddeels uitgewerkt welke functies dat zijn en dit kan leiden tot een structurele verlaging van de personeelskosten. Een bedrag van € 400.000 maakt deel uit van de eerder vastgestelde bezuinigingen. Het vervallen van functies kan leiden tot een aantal bovenformatieven. Het streven van de organisatie is om geen of zo min mogelijk medewerkers bovenformatief te plaatsen. Er wordt getracht de betreffende medewerkers intern een andere functie aan te bieden. Mocht dit in een enkel geval niet mogelijk zijn dan is er een werk naar werk traject.

Afronding traject aanvullen weerstandsvermogen

Bij de start van de OMWB is besloten om weerstandsvermogen op te bouwen in de vorm van een algemene reserve. Het benodigde weerstandsvermogen hangt samen met de financiële risico's. In de periode tot 2016 werd vanwege de financiële resultaten geen reserve gevormd. In 2016 is besloten het weerstandsvermogen te gaan vormen door een opslag van € 2 op het uurtarief te hanteren. In 2016 is deze opslag geëffectueerd en toegevoegd aan het weerstandsvermogen.

Financiële uitgangspunten volgens de kadernota OMWB 2018

De uitgangspunten zoals die waren opgenomen in de kadernota OMWB 2018 hebben betrekking op:

- a. tarieven/kostprijs
- b. omvang formatie
- c. programma's
- d. exploitatiebegroting
- e. financieringsmodel

Tarieven en kostprijs

1. De gehanteerde tarieven zijn kostendekkend en gelijk voor alle deelnemers.
2. In de tarieven van de OMWB zijn alle lasten opgenomen. Het tarief wordt gebaseerd op de lasten per fte (inclusief de lasten voor materiële en personele overhead), gedeeld door het aantal productieve uren. Het uurtarief heeft hiermee alle lasten in zich, ook de niet productieve uren en de overhead.

Omvang formatie

3. De totale formatie van de OMWB wordt bepaald aan de hand van de formatie in het primaire proces. Aan de hand van de formatie worden de werkprogramma's opgesteld.
4. Voor extra taken die buiten de werkprogramma's van de deelnemers moeten worden uitgevoerd en om schommelingen in het werkaanbod vanwege conjuncturele ontwikkelingen, specialistische en seizoensgebonden taken te kunnen opvangen, wordt gewerkt met een flexibele schil.

Voor de vaste kern van het werk, wordt gewerkt met vaste formatie. Incidentele pieken worden opgevangen door een flexibele schil van medewerkers met tijdelijke contracten en door tijdelijke inhuur via de markt. Het vaste personeel wordt zoveel mogelijk 'fit' gehouden, door onder andere tijdige om- en bijscholing. Hierdoor kunnen vaste medewerkers op voor hen nieuwe taken worden ingezet. Frictie- en reorganisatiekosten worden zo beperkt.

5. Inhuur van de markt wordt 100% productief ingezet.
6. De productiviteitsnorm is berekend op 1.350 uur per Fte.
7. Om de formatie in het primaire proces goed te kunnen ondersteunen, is capaciteit nodig op het gebied van management, secretariaten en bedrijfsvoeringfuncties (PIOFAHJC*-taken).
*PIOFAHJC staat voor Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Huisvesting, Juridisch en Communicatie.
8. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de formatieve en de materiële overhead. De omvang van de formatieve overhead is maximaal 21,3% (conform bedrijfsplan) van de totale formatie. De materiële overhead (o.a. Huisvesting en ICT) wordt conform de nieuwe BBV afzonderlijk in de begroting zichtbaar gemaakt.
9. De OMWB heeft voor elke deelnemende organisatie een vast aanspreekpunt, de accountmanager. Naast de accountmanager vallen ook de teamleiders en hun secretariële ondersteuning onder de 'overhead'. Zij worden dus doorberekend in het tarief.

10. In de overhead is ook sprake van een flexibele schil. De flexibele schil in de overhead maakt dat de totale organisatie kan meebewegen vanwege schommelingen in het werkaanbod in het primaire proces. Het budget in de overhead ter grootte van de niet vaste formatie, kan in de vorm van personeel (FTE) maar ook als budget worden ingezet om het werk te laten uitvoeren.

Programma's

11. Extra verzoektaken buiten het werkprogramma worden door de OMWB alleen kostendekkend uitgevoerd.

Om dit zorgvuldig te administreren wordt een aparte intake gedaan via een formulier en ingediend per mail aan opdrachten@omwb.nl. Deze extra uren (is extra omzet) voor de OMWB worden op basis van losse facturen bij de betreffende deelnemer in rekening gebracht.

Exploitatiebegroting

12. Uitgangspunt is dat de exploitatiebegroting is gebaseerd op een vaste bijdrage van elke deelnemer, zijnde de deelnemersbijdrage. Deze opzet wordt in een nieuwe financieringsopzet gezien en waar nodig en mogelijk aangepast. Dit zal pas in 2019 kunnen worden geëffectueerd.

13. In de begroting 2018 worden niet langer extra kosten opgenomen voor ziekteverzuim ervan uitgaande dat het ziekteverzuim onder de 4% blijft.

Financieringsmodel

14. Het financieringsmodel dat is gekozen bij de start in 2013, blijft tot en met 2018 van kracht.

Werkwijze inputbegroting en bevoorschotting

15. De in de begroting opgenomen deelnemersbijdrage voor de verschillende programma's (P1+P2+P3) is een verplichte bijdrage. Het werkprogramma van de deelnemer wordt gebaseerd op deze bijdrage. Deze opzet wordt in een nieuwe financieringsopzet gezien en waar nodig en mogelijk aangepast.

De deelnemers leveren werk (in uren) aan voor de verplichte deelnemersbijdrage of meer. De bijdrage voor P3 wordt niet betrokken bij de realisatie van P1 en P2.

16. De deelnemersbijdrage wordt in termijnen in rekening gebracht.

Voor de programma's 1 en 2 wordt 50% gefactureerd met factuurdatum 1 januari en 50% op 1 juli in het betreffende programmajaar. Programma 3 wordt 100 % gefactureerd met factuurdatum 1 januari van het betreffende programmajaar.

Uitbestede werkzaamheden

De OMWB koopt voor de uitvoering van haar werkzaamheden producten en diensten in bij derden. Hiervoor worden contracten gesloten, uitgaande van het inkoop- en aanbestedingsbeleid. De OMWB maakt hierbij incidentele kosten (bijvoorbeeld voor projectleiding/inkoopprocedure) en structurele kosten (bijvoorbeeld coördinatie en administratie).

17. Alle kosten bij de OMWB voor uitvoering van werkzaamheden door derden, zoals bijvoorbeeld de laboratoriumkosten, worden bij de afnemers in rekening gebracht.

Uitgangspunt Sociaal Beleidskader (Sbk)

Met betrekking tot onderstaande uitgangspunten wordt een arbitrage uitgevoerd. De standpunten blijven van kracht totdat arbitrage anders uitwijst. Indien de arbitrage leidt tot andere uitgangspunten volgt er een begrotingswijziging.

18. Iedere latende organisatie, c.q. de eigenaren ervan, moet de extra kosten die voortkomen uit onder andere de garantie- en uitloopschalen zoals vastgesteld in het SBK 2013, aan de OMWB vergoeden.
19. In de exploitatie wordt een raming van de kosten en baten (budgettair neutraal) als gevolg van het SBK aan de kosten en batenkant zichtbaar gemaakt.

Risico's

20. Voorstellen voor nieuw beleid worden in principe enkel in de begroting die in juli in het AB voorligt verwerkt. Indien er gedurende het jaar voorstellen voor nieuwe uit te voeren werkzaamheden komen, wordt hiervoor aanvullend budget aangevraagd. Bestaande budgetten die niet worden besteed worden niet zonder nadere besluitvorming voor andere doeleinden aangewend. Ook wordt geen enkel voorstel in gang gezet zonder een expliciete dekking die is geaccordeerd door het bestuur in de vorm van een begrotingswijziging.

De financiële consequenties van een voorstel aan het bestuur, worden zowel in kosten als in uren (verlies aan inkomsten door verminderde productiviteit) expliciet inzichtelijk gemaakt. Tevens wordt een dekkingsvoorstel en indien nodig een voorstel hoe de dekking te verdelen over de deelnemers opgenomen.

21. In de begroting worden inkomsten opgenomen die gegarandeerd zijn, dan wel in zeer grote mate van waarschijnlijkheid verwacht worden. De laatstgenoemde inkomsten betreffen extra inkomsten door extra opdrachten van deelnemers en niet-deelnemers of als gevolg van subsidies. Afwijkingen kunnen worden opgevangen door de flexibele schil.

Autonome ontwikkelingen

Veranderingen van de loonkosten en pensioenkosten als gevolg van Cao-ontwikkelingen en overige verplichte aanpassingen, zoals wijzigingen in de werkgeverslasten, worden volledig verwerkt in het tarief, vanaf de eerstkomende nieuwe begroting.

22. Het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling BBP uit de septembercirculaire 2016 is de basis voor de toe te passen indexering voor de begroting 2018.
23. Incidentele veranderingen van enige omvang, die niet structureel doorwerken, worden als onderdeel van de collectieve lasten, in rekening gebracht bij de deelnemers.

Huis op Orde

24. De incidentele lasten van Huis op Orde worden gezien als onderdeel van de collectieve lasten, en worden met een aparte deelnemersbijdrage in rekening gebracht bij de deelnemers.

Dit om grote variaties in de tarieven te voorkomen. Voorafgaand aan de start van elke fase van het actieplan wordt het Algemeen Bestuur gevraagd in te stemmen met de financiering en uitvoering ervan. De financiële vertaling wordt in de vorm van een begrotingswijziging voorgelegd aan het Algemeen Bestuur.

VVGB-taakstelling

Met betrekking tot onderstaande uitgangspunten wordt een arbitrage uitgevoerd. De standpunten blijven van kracht totdat arbitrage anders uitwijst. Indien de arbitrage leidt tot andere uitgangspunten komt er een begrotingswijziging.

25. Afbouw VVGB-middelen en doorwerking in de deelnemersbijdrage.

Het besluit dat de vier deelnemers die geen VVGB-taken en VVGB-budget hebben, nooit meedelen in het tekort dat is toe te wijzen aan het besluit tot afbouw van VVGB-middelen wordt gerespecteerd.

Formatie

De formatie van de OMWB voor 2018 is als volgt opgebouwd:

ORGANISATIEONDERDELEN	FORMATIE 2018	FORMATIE 2017
Primaire proces		
Kernformatie	228	203
Flexibele schil	0	16
Subtotaal primaire proces	228	219
Overhead		
Kernformatie	53	54
Flexibele schil	0	4
Subtotaal overhead	53	58
TOTAAL FORMATIE	281	277

Primaire proces

De kernformatie van 228 FTE is bepaald op basis van 308.000 productieve (declarabele) uren. Vacatures binnen de kernformatie worden zoveel als mogelijk ingevuld, zodat in de benodigde continuïteit op deskundigheid kan worden voorzien. Op begrotingsbasis is de flexibele schil 0 % van de kernformatie.

De verwachting is dat het werkaanbod in 2018 zal stijgen tot circa 320.000 uur. Indien dit zich voordoet zullen deze extra werkzaamheden worden ingevuld met een flexibele schil. De flexibele schil wordt in eerste instantie gevuld door de 200-uren regeling, waarbij eigen personeel vrijwillig maximaal 200 uren per jaar extra werkt zonder toeslagen en zonder opbouw van structurele rechten en door inzet van trainees. Pas in tweede instantie wordt ingehuurd.

Overhead

De overhead omvat de directie en de staffuncties, maar ook de teamleiders van de productieteams, hun secretariële ondersteuning en de accountantmanagers. De overhead verricht managementtaken en ondersteunende werkzaamheden voor het hele primaire proces.

Overzicht opbouw productieve uren (uren per fte primair proces)

ONDERDEEL	TOTAAL UREN
Beschikbare uren 52 x 36 uur	1.872
Feestdagen en werkgeversdagen	72-
Beschikbare uren per jaar	1.800
Ziekteverzuim en verlof	245-
Beschikbare uren	1.555
Ouderschapsverlof en leeftijdsverlof	19-
Netto beschikbaar	1.536
Af: Indirect productief, <i>Dit zijn o.a. opleidingen, cursussen, werkoverleg, OR en GO, BHV, verbetering interne processen</i>	186-
Productieve uren	1.350

2 Beleidsbegroting

De taken van de OMWB zijn het in opdracht van gemeenten en provincie, individueel en collectief, uitvoeren van wettelijke taken en adviestaken op het terrein van milieu, bouwen en ruimtelijke ordening, op een zo efficiënt mogelijke wijze en op een goed kwaliteitsniveau.

Op dienstniveau zijn afspraken gemaakt met de opdrachtgevers over inhoudelijke en financiële verantwoording. Naast het rapporteren van gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds communiceren met de opdrachtgevers een belangrijk aspect. Van de dienst kunnen de opdrachtgevers verwachten dat de taakuitvoering conform de vastgestelde kwaliteitscriteria is.

De werkprogramma's 2017 vormen de basis voor de begroting 2018 en verder. De totale omvang van de extra inzet buiten het werkprogramma is bij het opstellen van de begroting niet bekend.

2.1 Het programmaplan

In deze paragraaf wordt het programmaplan weergegeven en toegelicht. De opzet wijkt af van het model van voorgaande jaren. Volgens het vernieuwde BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en onvoorzien apart in het programmaplan inzichtelijk gemaakt te worden. Daarnaast dienen de kosten van overhead afzonderlijk gepresenteerd te worden.

Onderstaand is het programmaplan volgens de nieuwe indeling weergegeven. Voor elk programma zijn de baten en lasten en het saldo weergegeven.

2.1.1 Programma Uitvoering

Van de baten en de lasten van het programma Uitvoering kan het volgende overzicht worden gegeven.

alle bedragen * € 1.000	realisatie 2016	begroting 2017	begroting 2018
Baten per programmadeel			
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving			
deelnemende gemeenten	12.193	11.513	11.553
provincie Noord-Brabant	6.738	7.933	6.420
Advies en Projecten			
deelnemende gemeenten	2.900	2.290	2.185
provincie Noord-Brabant	3.602	2.248	3.925
Collectieve Taken			
deelnemende gemeenten	1.045	1.067	889
provincie Noord-Brabant	309	315	498
Incidenteel	3.114	1.280	0
Buiten werkprogramma	0	3.250	2.870
Overige exploitatiebaten	4.570	0	1.345
Afwikkeling 2015	3.342	0	0
Totaal baten programma	37.813	29.895	29.686
Lasten programma			
Programma uitvoering	30.194	29.354	19.783
Totaal lasten programma	30.194	29.354	19.783
Saldo programma	7.619	541	9.903

De missie van de OMWB is:

Wij werken voor onze gemeenten en provincie vanuit het omgevingsrecht aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving.

De visie van de OMWB is:

Door middel van vergunningverlening, toezicht en handhaving, geven we op uniforme wijze uitvoering aan de wettelijke kaders op het gebied van omgevingsrecht, in afstemming met het bevoegd gezag. Vanuit onze specialistische (milieu)kennis, geven we tevens integraal advies over uiteenlopende omgevingsvraagstukken. Onze medewerkers doen dit op een professionele, kwalitatief hoogwaardige en kostenbewuste manier.

We doen dit voor de provincie Noord-Brabant en de 27 gemeenten in Midden- en West-Brabant, in samenwerking met (keten)partners. Wij zijn één van de zes landelijke Brzo omgevingsdiensten met als werkgebied de provincie Noord-Brabant.

Vanuit onze missie en visie werken we in 2018 aan:

- Adequate uitvoering van de wettelijke milieue en andere omgevingsrecht taken van de deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Deze taken worden voor de deelnemers in mandaat of door middel van advisering uitgevoerd. Daarnaast betreft het specialistische advisering aan de deelnemers in relatie tot de kwaliteit van de leefomgeving, zodat de integrale uitvoering van deze taken door de deelnemers binnen de wettelijke kaders en de eigen beleidskaders van de deelnemers kan plaatsvinden. Het gaat daarbij vooral om advisering over ruimtelijke ordening, asbestsanering, bouw, geluid, lucht, geur, water, energie, externe veiligheid en bodem.
- De deelnemers hebben beleidsdoelen op het gebied van onder andere duurzaamheid, energie, bodem, externe veiligheid en VTH-beleid en kunnen bij het realiseren van die doelen gebruikmaken van specialistische ondersteuning. De OMWB kan een vertaling maken van landelijke ontwikkelingen en lokale wensen op milieugebied naar beleid en daaraan uitvoering geven. Per deelnemer verschillen de ambities en de fases waarin men zich bevindt in de beleidscyclus. De ene deelnemer heeft nog inzet nodig van de OMWB voor het ontwikkelen van beleid, terwijl bij de andere deelnemer het accent ligt op uitvoering van beleid. Dit geldt bijvoorbeeld voor het onderwerp duurzaamheid. De inzet van de OMWB verschilt qua aard en omvang dan ook per deelnemer. Van deze (veelal) verzoektaken is de omvang bij het opstellen van de werkprogramma's nog niet bekend. Dat vraagt van de OMWB flexibiliteit om gedurende het jaar adequaat te kunnen voldoen aan opdrachten die niet expliciet in de werkprogramma's zijn opgenomen. Deze flexibiliteit en de beschikbaarheid van een breed pakket aan specialismen geven de OMWB een belangrijke meerwaarde, in het bijzonder voor ontwikkelingen waarbij een integrale benadering van de leefomgeving steeds belangrijker wordt, zoals de komst van de *Omgevingswet*.

Interne en externe trends en ontwikkelingen

Voor 2018 signaleren we een aantal interne en externe trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op onze producten en werkwijzen.

- *Omgevingswet*

Naar verwachting treedt in 2019 de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet bundelt 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur en is daardoor een bijzonder ingrijpende verandering. Met de nieuwe Omgevingswet wil het kabinet de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen, duurzame projecten (zoals windmolenparken) stimuleren en gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven. Zo kunnen zij hun omgevingsbeleid afstemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen. Om de wet goed in te voeren moet er in 2018 nog veel werk verzet worden. De insteek is om samen met gemeenten, provincie en ministerie het aankomende nieuwe stelsel te verkennen. Dit doen we door pilots, consultaties van nieuwe wetten en regels en projecten die de nieuwe rollen en taken verkennen. Het is van belang de verschuiving van sectoraal VTH naar integraal samenwerken en adviseren te verkennen en eigen te maken. Leren door te doen, 'training on the job', is de beste insteek als het gaat om het eigen maken van de Omgevingswet en het bijbehorende, compleet nieuwe stelsel. We betrekken het bestuur actief bij de voortgang en ontwikkelingen. We zetten vooral in op de volgende drie hoofddoelen:

1. Netwerken: de OMWB wordt actief betrokken bij omgevingsvraagstukken in onze regio en kennisnetwerken.

2. Kennis en cultuur: medewerkers hebben inhoudelijk voldoende kennis en omgevingsbewustzijn waardoor zij conform de nieuwe wet hun werk doen.
  3. Processen en systemen: de OMWB voldoet aan de wettelijke eisen en we kunnen onze opdrachtgevers afdoende bedienen, mede gebruikmakend van adequate (ICT) systemen.
- *Bouwunit*
De OMWB voert sinds de start de BRIKS (Bouw-, Reclame-, Inrit-, Kap-, Sloop-) taken voor de provincie uit. De OMWB maakt sinds de start bij de uitvoering van deze taken gebruik van kennis en ervaring bij een van haar deelnemers. Vanaf medio 2017 worden deze taken door de OMWB zelf uitgevoerd.
  - *Energie & duurzaamheid*
Wereldwijd is er een breed besef van de risico's van klimaatverandering en de noodzaak anders om te gaan met onze energievoorziening en omgang met natuurlijke grondstoffen. We zien dit terug in het Klimaatverdrag van Parijs (2015) en in het Nationale SER-Energieakkoord (2013) waarin onder andere is geconstateerd dat de naleving van wet- en regelgeving met betrekking tot energiebesparing door bedrijven onvoldoende plaatsvindt. Nieuwe regelgeving, zoals de Europese EED-richtlijn, maar ook instrumenten en subsidies hebben gevolgen voor het werkveld van de OMWB. Deze nieuwe taken en werkwijzen worden door de OMWB gecoördineerd en geïmplementeerd. In aanvulling op het wettelijk instrumentarium stimuleren overheden nadrukkelijk ook burgerparticipatie en samenwerking met doelgroepen. Dit blijkt onder meer uit de opkomst van lokale energiecoöperaties, convenanten met branches over energiebesparing en lokale klimaatprogramma's. Op al deze terreinen kan en wil de OMWB een meerwaarde bieden.
  - *Ketenaanpak*
Het Rijk heeft in het verleden de lokale overheden en de provincie financieel gesteund om een programma op te stellen voor het controleren van bedrijven. Deze kwaliteitsimpuls is inmiddels goed geborgd in de werkprogramma's van de gemeenten en de OMWB. Het nadeel van deze benadering is dat men alleen inzichtelijk heeft wat er binnen de inrichting op een specifiek moment aan de hand is. Het aan- en afvoeren van grond- en afvalstoffen en welke actoren hier voor worden ingeschakeld blijft hierbij onderbelicht. Regelmatig valt er in de media te lezen dat illegale zaken aan het licht zijn gekomen (dumpingen van drugsafval, fraude en ondermijning) die niet gerelateerd zijn aan een specifieke inrichting maar onderdeel uitmaken van de keten. Meer inzicht in de gehele keten maakt het mogelijk om gericht onderzoek te doen en effectiever in te grijpen. Om toezicht in de keten uit te kunnen voeren is het van essentieel belang dat we beschikken over relevante data en dat we deze kunnen interpreteren (datamining).
  - *Basistaken asbest en asbestdaken*
Het houden van toezicht op het bedrijfsmatig verwijderen van asbest uit gebouwen is een basistaak (BOR). De OMWB heeft deze taak sinds 2015 opgepakt. Het aantal eigenaren dat deze taak in het jaarlijkse werkprogramma heeft opgenomen groeide geleidelijk. Vanaf 2018 zullen ook de laatste 4 eigenaren deze taak inbrengen in het werkprogramma. Gemiddeld vinden er per jaar binnen het werkgebied 7.000 asbestsaneringen plaats.
Met ingang van 2024 zijn asbestdaken wettelijk verboden. Al enige tijd bericht de rijksoverheid hierover en inmiddels ook de media. Dit is een grote opgave waar de OMWB de gemeenten bij kan ondersteunen. Het verbod brengt voor gemeenten een aantal verplichtingen en verantwoordelijkheden met zich mee. Met het pakken van de regie kan de gemeente voorkomen dat er een enorme handhavinglast ontstaat. Ook kunnen illegale saneringen en dumpingen worden voorkomen door eigenaren te laten weten dat zij bekend zijn bij de gemeente. Het team kan de gemeenten verder ontzorgen door te assisteren bij de verdere uitvoering te organiseren en/of coördineren.
  - *Sanering verkeerslawaaai*
In Nederland staan vele duizenden geluidgevoelige objecten (voornamelijk woningen) op zogenoemde saneringslijsten. Dit betekent dat deze woningen vermoedelijk blootstaan aan een te hoge geluidbelasting op de gevel als gevolg van (spoorweg)lawaaai. De komende 10-20 jaar moeten deze woningen op dit aspect worden beoordeeld en zo nodig worden gesaneerd, liefst door middel van bronmaatregelen (bijvoorbeeld stiller wegdek),

maar meestal wordt dit geheel of gedeeltelijk gerealiseerd door gesubsidieerde isolerende maatregelen aan de woning. Deze problematiek speelt bij veel van de deelnemers. Voor een aantal gemeenten voeren we al vele jaren (al van voor de oprichting van de OMWB) geluidsaneringsprojecten uit, bestaande uit akoestisch onderzoek, projectleiding, communicatie rond de projecten (met uitvoerende instanties en burgers) en de administratieve en juridische afhandeling.

Met deze werkzaamheden dragen we (aanzienlijk) bij aan een aangenamer en gezonder woon- en leefklimaat in en rond betrokken saneringswoningen. De verwachting voor 2018 is dat de omvang van de werkzaamheden stabiel blijft. Aanvullend kunnen gemeenten benaderd worden die dit product nog niet afnemen.

In 2017 hebben we een website rond dit thema gelanceerd. Met deze website beogen we de communicatie met de burgers aanzienlijk te verbeteren door allerlei achtergrondinformatie over geluidsanering te verstrekken. Ook kan een bewoner/eigenaar die aan een saneringsproject mee doet door middel van een unieke code de status achterhalen van het project waarin zijn/haar de woning zich bevindt en met de uitleg wat dat betekent. Op deze manier verwachten we ook de administratieve last te beperken en dit werk een professionelere uitstraling mee te geven.

- *Externe veiligheid*
- Het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en door buisleidingen vereist specialistische kennis. Als expertisecentrum op het gebied van externe veiligheid ondersteunen we gemeenten in dit veelomvattende en specialistische werkveld. Het jaar 2018 is het laatste jaar van het Programma Impuls Omgevingsveiligheid. Binnen dit programma ontvangen de omgevingsdiensten middelen ter versterking van de taakuitvoering op het gebied van Omgevingsveiligheid (externe veiligheid). Ook in dit jaar zal de omgevingsdienst een deel van deze middelen benutten om de beleidsvernieuwing die voor omgevingsveiligheid in de Omgevingswet wordt opgenomen (modernisering omgevingsveiligheidsbeleid) voor te bereiden. 2018 zal ook in het teken staan van de toekomstige financiering voor EV-taakuitvoering door de Omgevingsdienst in overleg met de deelnemers. Hiertoe zullen de ambities ten aanzien van externe veiligheid van de gemeenten en de provincie nader beschreven worden om de taakuitvoering te kunnen borgen en te bestendigen in de werkprogramma's.
- *Data-mining*
Om het outcome gestuurd werken mogelijk te maken wordt data-mining ingezet. Overheden beschikken over veel data. Het combineren van data en het analyseren van de data staat echter landelijk en bij de OMWB nog in de kinderschoenen. Door een juiste aanpak is de OMWB inmiddels in staat om een gerichte analyse te maken van risicovolle bedrijven en/of problemen in de keten. Deze gegevens kunnen vervolgens via een GIS (geografisch informatiesysteem) worden gevisualiseerd. Door het professionaliseren van dit taakveld is de OMWB in staat om risicogerichte vraagstukken te analyseren, trends waar te nemen, gerichte adviezen te geven en acties uit te voeren. Mogelijk dat dit uiteindelijk kan leiden herziening van de huidige insteek van het werkprogramma.

Beleidskaders

De OMWB is een uitvoeringsorganisatie, het verlengstuk van de provincie en de gemeenten voor uitvoering van opgedragen taken. We voeren deze hoofdzakelijk wettelijke taken deels in (onder)mandaat namens de deelnemers uit. De beleidskaders voor deze uitvoering worden door de deelnemers als volgt bepaald:

1. Voor de toezicht- en handhavingstaak bepaalt elke deelnemer in een beleidsdocument (probleemanalyse en prioriteiten) de jaarlijkse doelstellingen. Daarbij wordt voldaan aan landelijke kwaliteitscriteria. Conform deze criteria wordt voor de toezicht- en handhavingstaken van deze deelnemers jaarlijks een handavingsuitvoeringsprogramma opgesteld. Dit zoveel als mogelijk op basis van een samenhangend systeem van evaluatiegegevens van de uitvoering van het programma in het voorgaande jaar, een probleemanalyse en prioritering, rekening houdend met de aard en het naleefgedrag van bedrijven. Naar verwachting geldt deze werkwijze vanaf medio 2016 wettelijk ook voor vergunningverlening.

2. Voor vergunningverlening en wettelijke taken op het gebied van de specialismen (bodem, geluid, etc.) zijn de wettelijke eisen (waaronder ook lokale regelgeving) maatgevend, tenzij specifieke beleidsdoelstellingen zijn geformuleerd. Dit geldt eveneens voor de adviestaken. Voor de beleidstaken (ontwikkeling en uitvoering) zijn de lokale kaders leidend.

Wat willen we bereiken?

De OMWB streeft naar een uniforme wijze van uitvoering geven aan de wettelijke kaders op het gebied van milieu en omgevingsrecht. Hierbij werken we samen met onze deelnemers in het kader van het actieplan Huis op Orde aan meer uniformiteit van werkprocessen, samenwerking tussen vergunningverleners, toezichthouders en juristen en efficiëntie en effectiviteit van gekozen werkwijzen.

Voor een goede borging van de VTH-taken en als uitgangspunt van de huis op orde acties zijn onze uitgangspunten:

- *Verantwoordelijkheid en vertrouwen*: Veiligheid en milieu zijn primair de eigen verantwoordelijkheid van bedrijven. Vertrouwen moet verdiend worden.
- *Risicogestuurd toezicht*: Toezicht vindt risicogestuurd plaats. Het meeste toezicht vindt plaats bij bedrijven met hoge risico's; minder toezicht vindt plaats bij bedrijven met een laag risico.
- *Prioritering preventief toezicht*: Frequentie en tijdsbesteding toezicht worden bepaald door naleefgedrag, klachtenpatroon, oordeel toezichthouder/vergunningverlener, complexiteit en omgeving.
- *Actuele vergunningen*: Vergunningen van bedrijven moeten actueel en handhaafbaar zijn. Nieuwe wetgeving en richtlijnen worden tijdig geïmplementeerd.
- *Integrale benadering bedrijven*: Vergunningverlening, toezicht, handhaving, externe veiligheid en andere specialismen werken samen in hun benadering van bedrijven. Bedrijven worden in hun omgeving gezien.

De basis voor het programma zijn het basistakenpakket, level playing field, het actieplan Huis op Orde, de aangeleverde werkprogramma's van gemeenten en provincie, de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten en de afspraken voor de landelijke uitvoering Brzo- en VTH-taken (Brzo-OD's). Daarnaast worden verbeterpunten en aanbevelingen uit diverse onderzoeken opgepakt, zoals de onderzoeken BRZO-vergunningen (2013), Inspectierapport IBT omgevingsrecht n.a.v. de brand bij ELD (2014), OVV-rapportages en het onderzoek van Eijlander en Mans over provinciale vergunningverlening, handhaving en toezicht (2011 - 2012).

Wat gaan we daar voor doen?

We richten ons op vergunningen, meldingen, toezicht en handhaving voor meldingsplichtige en vergunningsplichtige inrichtingen en niet inrichtingen evenals op evenementen in Midden- en West-Brabant. Voor ongeveer 25.000 inrichtingen, verschillende soorten evenementen en het buitengebied, worden jaarlijks circa 500 vergunningen verleend, 1700 meldingen beoordeeld en 6700 controles uitgevoerd binnen het grijze kleurspoor. Hieruit vloeien bezwaar- en beroepprocedures, handhaving (ca. 600 handhavingzaken) en strafrechtelijke onderzoeken voort. Bovendien zorgen we ervoor dat belanghebbenden hun klachten over milieuoverlast kwijt kunnen en dat de oorzaken en of gevolgen van deze klachten waar nodig worden opgeheven. Van de naar schatting 7.500 klachten en ongewone voorvallen in 2018, wordt 60% ingediend buiten kantoortijd en 40% binnen kantoortijd. Naast de controles bij bedrijven beoordelen we ook meldingen in het kader van het *Besluit bodemkwaliteit* en de basistaak asbest, en houden we toezicht op basis van deze meldingen. Daarnaast vindt in het kader van SSIB (Samen Sterk In Brabant) toezicht en handhaving plaats op de met de deelnemers gezamenlijk bepaalde speerpunten in het buitengebied.

Specifieke aandacht- en speerpunten in relatie tot het VTH-domein in 2018

Voor de onderdelen Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) lichten we een aantal zaken uit waarmee we in 2018 aan de slag gaan binnen onze primaire processen.

VTH algemeen:

1. Digitalisering van dossiers van alle deelnemers, waardoor deze tijds- en plaatsafhankelijk beschikbaar zijn;
2. Bijhouden van het gezamenlijk inrichtingenbestand, met afspraken over gezamenlijke registratie van naleefgedrag; Beheren en door middel van verbeter voorstellen optimaliseren van de primaire processen Toezicht en Handhaving;
3. Beheer en verdere implementatie van de uniforme mandaatregeling;
4. Voldoen en het borgen van de landelijke kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving;
5. Implementatie van het wettelijk basistakenpakket (BTP) gerelateerd aan het inrichtingenbestand van de gemeente (zie bijlage);
6. Harmonisatie van VTH-beleid voor de gemeenten in Midden- en West Brabant, in afstemming met de omgevingsdiensten ODBN en ODZOB;
7. Invulling geven aan de speerpunten uit het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO);
8. Het Nationaal Energieakkoord bevat de afspraak dat energiebesparing bij bedrijven een hogere prioriteit krijgt. Reeds lange tijd is er voor bedrijven een wettelijke verplichting om energiebesparende maatregelen te treffen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder. In het akkoord wordt geconstateerd dat bedrijven deze verplichting onvoldoende naleven en dat ook het toezicht erop vaak beperkt is. Om dit probleem aan te pakken, staat het akkoord een integrale benadering van 'verleiding en moderne vormen van handhaving' voor. Daartoe is een ondersteuningsbudget van € 3 miljoen voor gemeenten en omgevingsdiensten beschikbaar. Met een roadshow langs gemeentelijke bestuurders en directies van omgevingsdiensten hebben het ministerie van IenM en VNG dit onderwerp onder de aandacht gebracht en om commitment bij het zoeken naar een oplossing gevraagd. In een drietal bijeenkomsten met omgevingsdiensten is uitgebreid stilgestaan bij de wijze waarop energiebesparing bij bedrijven gestalte kan krijgen. De uitvoeringsperiode loopt tot 2020;
9. Versterking uitvoering BRZO-OD. In het kader van het programma Impuls Omgevingsveiligheid worden in 2018 ook door medewerkers van de OMWB wederom een bijdrage geleverd, enerzijds als projectleider, anderzijds als projectdeelnemer. Het betreft de volgende projecten: vakgroep Brzo BOA's, Tactische Analyse, Convenant informatie-uitwisseling en samenwerking, kwaliteitscriteria Brzo, financiering Brzo MJA;
10. In het kader van de ondersteuning ODNL en BRZO+ wordt er ook in 2018 deelgenomen vanuit de OMWB deelgenomen aan de Milieukamer.

Vergunningverlening:

11. In het kader van 'verantwoorde vergunningverlening' gaat de aandacht onder meer uit naar de omgevingsanalyse als basis voor de prioriteitstelling en actualisering van vergunningen. Richting de aanvragers wordt een 'actieve zakelijke stijl' gehanteerd. Er zal actieve beïnvloeding van landelijke regelgeving voor vergunningverlening plaatsvinden. En er wordt een gelijke lijn voor de behandeling van bedrijven door onderlinge afstemming tussen de omgevingsdiensten gehanteerd.
12. In het kader van het Actualisatieprogramma vindt aanpassing van de vergunning plaats aan de best beschikbare technieken, wat een grote(re) milieuwinst oplevert. Een actuele vergunning is ook een voorwaarde voor de effectiviteit van toezicht en handhaving bij vergunningplichtige bedrijven. (De wet stelt geen termijn aan deze actualisatieplicht. In het level playing field is deze termijn op tien jaar gesteld). Ter bevordering van de effectiviteit van toezicht en handhaving door een jaarlijkse toets van het gehele vergunningenbestand, stellen we voor de provincie een actualisatieprogramma op. Dat benoemt voor elk jaar welke vergunningen we

actualiseren. Doelstelling is het actualisatieprogramma op termijn uit te breiden naar alle vergunningplichtige bedrijven.

13. In 2017 zijn we gestart met een efficiencytraject vergunningverlening. Daarbij onderzoeken we mogelijkheden van verdere uniformering en vereenvoudiging van met name het consideransdeel van de wabovergunningen, en of de regierol in het wabovergunningproces (bewaken van doorlooptijden en processen, ondersteuning bij rapportages) te bundelen is.
14. In 2016 is het pilotproject intentieverklaring succesvol afgerond. Het gaat hierbij om versneld kunnen starten van initiatieven van bedrijven vooruitlopend op de daadwerkelijke vergunningverlening. Vanaf 2017 is de mogelijkheid van aanvragen van een intentieverklaring onderdeel van ons werkpakket.
15. In de agrarisce sector zijn ingrijpende ontwikkelingen gaande. Vooral in de veehouderij wijzigt de wet- en regelgeving in rap tempo. Vraagstukken als stikstof en fijnstof, volksgezondheid, omvang van de bedrijven, transitie naar een zorgvuldige veehouderij (BPO speerpunt) en mestverwerking, hebben grote invloed op de vergunningverlening. We participeren in Brabantbrede activiteiten op dit terrein en werken intensief samen met de twee andere omgevingsdiensten op dit terrein. In 2018, zal de herziening van het mestbeleid, mogelijke nieuwe regelgeving met betrekking tot volksgezondheidsaspecten en de aanpassing van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij van invloed zijn op de vergunningverlening in deze sector. Mede in het licht van de komende Omgevingswet vraagt het opstellen of actualiseren van lokaal geurbeleid om aandacht.

Toezicht:

16. Komen tot gezamenlijke prioritering en opstellen van toezichtsprogramma's, gerelateerd aan het wettelijk basistakenpakket het inrichtingenbestand op basis van informatiegestuurde handhaving en in relatie tot branchegericht werken;
17. Komen tot uniforme wijze van invulling van toezicht met maximaal drie wijzen van invullingen: themacontroles (ad hoc, gebiedsgericht), enkelvoudige integrale controle gebruiksfase (sec milieu), meervoudige integrale controle gebruiksfase (WABO) en het daarbij doorontwikkelen van digitaal toezicht.
18. Toezicht Risicorelevante bedrijven (voorheen Brzoplus bedrijven): Het toezichtprogramma behelst om met daartoe gespecialiseerde toezichthouders bedrijven te controleren die gevaarlijke stoffen bewerken en/of op- of overslaan (net vallend onder de BRZO-grens). De toezichthouders kijken ondermeer naar naleefgedrag ten aanzien van richtlijnen en de omgevingsvergunning (milieudeel). Bij deze controles wordt tevens nagegaan of de uitgangspunten van QRA en de risicokaart nog kloppen. In samenwerking met de veiligheidsregio zal de brandveiligheid bij deze bedrijven verder worden opgepakt en zal met het waterschap het naleefgedrag ten aanzien afvalwatervoorschriften worden nagegaan. De inzet (en verdere verdieping) van het toezicht moet leiden tot een blijvende veiligheidswinst en adequate beheersing van de (milieu)risico's. De uiteindelijke resultaten van het toezicht ten behoeve van het BPO project risicorelevante bedrijven moeten bijdragen aan het ontwikkelen van een interventiestrategie. Daarbij zal het geven van voorlichting over brandveiligheid aan bedrijven worden ingezet met als doel bewustwording bij te brengen en te wijzen op een eigen verantwoordelijkheid.
19. Wabo controles bij BRZO inrichtingen: Het houden van risicogericht toezicht bij BRZO inrichtingen op de naleving van de milieuregels die zijn gesteld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het milieutoezicht bij bedrijven vindt plaats aan de hand van meerjaren inspectieprogramma's die voor de BRZO inrichtingen zijn opgesteld. Onderwerpen zoals energiebesparing, emissies naar lucht, water en bodem, beoordeling geurhinder, opslag gevaarlijke stoffen en indirecte lozingen staan op het programma. Er wordt met bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke handhavingmiddelen opgetreden tegen overtredingen conform de landelijke handhavingstrategie. Het milieutoezicht vindt zowel aangekondigd als onaangekondigd plaats en daar waar mogelijk in samenwerking met onze andere

handhavingpartners. De toezichthouders zijn daarnaast nauw betrokken bij de opvolging van ongewone voorvallen en klachten.

20. Voor een aantal "grote/homogene" branches wordt steeds meer branchegericht en digitaal gewerkt. Door deze manier van werken borgen we meer de uniformiteit. Deze uniforme aanpak wordt ook steeds meer landelijk georganiseerd in samenwerking met Omgevingsdienst.nl. Door de branchegerichte aanpak komt meer inzicht in het gedrag van de bedrijven in de branche. Daardoor kan het toezichtinstrumentarium gericht worden. Dit moet uiteindelijk leiden tot een structureel beter naleefgedrag en hardnekkige overtredingen verleden tijd maken. De branches waar de OMWB dit verder wil gaan uitwerken zijn Tankstations, horeca en garagebedrijven.
21. De drie Brabantse Omgevingsdiensten willen in 2018 de samenwerking op het terrein van Vuurwerk naar een hoger niveau trekken dan alleen informatie-uitwisseling. Samenwerking, krachten bundelen en daardoor efficiënter te werk gaan zijn doelstellingen. De controles bij vuurwerkverkooppunten worden Brabantbreed opgepakt. Dit wil zeggen, één aanpak volgens een werkwijze zoals samengesteld door de coördinatoren van de drie Brabantse Omgevingsdiensten. In 2017 wordt een 0-meting uitgevoerd samen met de veiligheidsregio zodat in 2018 alle vuurwerkcontroles risicogericht worden uitgevoerd.
22. Naar verwachting zal het BPO Speerpunt Transitie zorgvuldige veehouderij worden voortgezet. Onderwerpen die in 2017 lopen zullen in 2018 zijn vervolg krijgen. Een belangrijk kader in deze is de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood (UBA 2016 – 2020). Binnen dit kader speelt voor toezicht en handhaving met name:
  - Stoppersregeling Besluit Huisvesting (thans Besluit emissiearme huisvesting) en aanpak 'stilzitters';
  - Toezicht en handhaving van luchtwassers (o.a. elektronische monitoring).
23. Tevens ontwikkelen de Verordening ruimte 2014 en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) zich verder door. Er zullen steeds meer bedrijven komen met BZV. Ad hoc controles in deze zullen veelal in gezamenlijkheid met de bouwtoezichthouder van de OMWB en/of gemeente worden uitgevoerd.
24. Vanuit het groene, provinciale, kleurspoor komt daarnaast ook veel werk op ons af. 'Worst-case-scenario' is dat alle gemeenten participeren in het uiteindelijke project, welke gaat lopen van 1 mei 2017 tot 1 mei 2020 (3 jaar). In deze 3 jaar moeten alle veehouderijen binnen de provincie Noord-Brabant, tenminste eenmaal zijn gecontroleerd, waarbij onderscheid wordt gemaakt in het grijze en groene kleurspoor, maar waarbij ook controle op asbest & Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB's) in alle controles van toepassing is. Mocht het zo zijn dat alle OMWB gemeenten participeren, komt dit op de volgende aantallen controles uit voor het werkgebied OMWB:
  - 2017: 724 controles
  - 2018: 1039 controles
  - 2019: 1039 controles
  - 2020: 337 controlesVanzelfsprekend betekent dit een vraag naar extra capaciteit. Dit betreft een forse uitbreiding in zowel capaciteit als interne kennis van de groene wet- en regelgeving om de opdracht uitgevoerd te kunnen krijgen. Echter is pas vanaf mei 2017 bekend welke gemeenten meedoen in dit project, en is daarmee de omvang definitief bekend.
Ook dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid voor gemeenten om gedurende het project, welke dan reeds loopt, aan te sluiten, wat dus weer extra werk betekent.
25. Naar verwachting zal het BPO-speerpunt "Verlaging stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden, deelproject industrie" opvolging krijgen in 2018 op de volgende aspecten:
  - Inventarisatie van de industriële bedrijven die naar verwachting zonder Wnb-vergunning in werking zijn.

- Inspectie van de industriële bedrijven die naar verwachting vergunningplichtig zijn.

Dit betreft een extra inspanning om de industrie meer te controleren op de natuurwetgeving en hier een inhaalslag op de vergunningplicht te maken. Dit om deze sector gelijk te trekken met de veehouderij.

26. Om milieuovertredingen en –criminaliteit goed aan te kunnen pakken is een intensieve samenwerking tussen VTH-partners nodig, het delen van informatie en het afstemmen van acties op het het terrein van transportcontroles. Dankzij een gezamenlijke voorbereiding leverden de transportcontroles diverse overtredingen op. De actie heeft zowel de OMWB als de politie voldoende gebracht om uit te zien naar een volgende samenwerking. En dan kunnen er nog wel wat zaken aangescherpt worden. Bijvoorbeeld de trefkans bij de controles vergroten door nog gericht bedrijven te selecteren. In 2017 en 2018 willen de OMWB en politie in elk geval de samenwerking continueren met meerdere van dergelijke acties niet alleen namens provincie.
27. Voor de provincie Noord-Brabant is begin 2016 een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe werkwijze door alle drie de omgevingsdiensten waarbij aan de hand van de risicoindeling per inrichting/branche de interventies bepaald worden. Een voorbeeld van de in 2016 succesvol toegepaste interventie is de aanpak preventie broeibranden d.m.v. informatieverstrekking. Vanwege diverse broeibranden is preventief samen met de brandweer en veiligheidsregio een brief opgesteld en een hand-out met aandachtspunten uitgebreid verspreid aan provinciale afvalbedrijven in Brabant. In 2017 en 2018 willen we ook voor gemeentelijke onderwerpen meer van dergelijke interventies gaan toepassen.
28. Bij de uitvoering van de provinciale inspecties is door de toezichthouders beoordeeld welke alternatieve interventiestrategieën kunnen worden toegepast naast het reguliere toezicht. Dit is onder andere beoordeeld bij bedrijven die risicogerichte aspecten onvoldoende naleven. Hierbij wordt bepaald welke van de nalevingsdimensies van invloed is geweest bij het niet naleven. Op basis hiervan is het toezicht gedeeltelijk anders ingericht en wordt meer ingezet op informeren en bijvoorbeeld meer onaangekondigde controles en flietscontroles bij achterblijvers, waarbij ook de LHS anders (strenger) wordt toegepast als regels niet worden nageleefd, nadat bedrijven nadrukkelijk zijn geïnformeerd over de geldende regels.
29. Verdere aansluiting en doorontwikkeling Inspectieview milieu.
30. Intensivering samenwerking politie RIEC ten aanzien van ondermijningsbeelden (motorbendes, hennep, synthetische drugs, WOB-verzoeken).
31. Toezicht Bodem. Momenteel worden er duidelijke afspraken gemaakt met gemeenten en Provincie omtrent de verdere implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie (Wet bodembescherming) en de wijze van toezicht op gebied van Besluit bodemkwaliteit (zowel risicogericht alsmede vanuit ketens). Doel is gezamenlijk op een zo effectief en efficiënt mogelijke wijze toezicht houden te bewerkstelligen op gebied van Bodemactiviteiten en deze werkbaar te maken. Vertrouwen in kennis en kunde alsmede overdracht van informatie hierin belangrijke onderdelen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de nieuwste ontwikkelingen zoals digitale checklisten.

Handhaving:

1. Handhaving op basis van de Landelijke Handhavingstrategie met bijbehorende en daarop gebaseerde handhavingarrangementen bij bedrijven die vallen onder het wettelijk basis taken pakket en de resultaten hiervan betrekken bij Informatie Gestuurde Handhaving
2. Definitieve en volledige inbedding in de collectieve taken en verdere integratie met de klachtendienst van de werkzaamheden van Samen Sterk in Brabant (SSIB).

Klachten en ongewone voorvallen:

3. Het behandelen van Klachten en Ongewone voorvallen bij bedrijven die vallen onder het wettelijk basis taken pakket en de resultaten hiervan betrekken bij Informatie Gestuurde Handhaving
4. Doorontwikkeling van de Brabant brede Milieu Klachten Centrale (MKC) naar een beoordelende milieu meldkamer.
5. Komen tot uniforme werkwijze van uitvoering geven aan de behandeling van Klachten en Ongewone voorvallen
6. In verband met de wettelijke verplichtingen van de OMWB bij (milieu) veiligheidsverstoringen bij zware ongevallen, rampen en crisis, de crisis organisatie van de OMWB verder bestendigen en professionaliseren, en nadrukkelijker positioneren als directe ketenpartner in de hoofdstructuur van de veiligheidsregio. Nu levert de OMWB bepaalde functionarissen aan de gemeentelijke Taakorganisatie alleen als ernaar gevraagd wordt.

Metingen en onderzoek:

Bij de OMWB werken specialisten op de volgende vakgebieden:

- Bodem, Afvalstoffen en Water;
- Geluid, Trillingen, Licht en Energie;
- Lucht en Geur.

De specialisten adviseren over deze aspecten bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast worden zelfstandig onderzoeken en metingen op deze vakgebieden uitgevoerd. Een deel van deze metingen vindt plaats naar aanleiding van klachten zoals:

- Geuroverlast;
- Geluidoverlast;
- Dumpingen van bijvoorbeeld drugsafval.

Daarnaast worden tal van milieumetingen en onderzoeken verricht voor gemeenten, provincie en andere omgevingsdiensten. Ongeveer de 80% daarvan is gerelateerd aan VTH-trajecten (vergunningverlening, toezicht en handhaving). Het overige deel van de metingen en onderzoeken heeft betrekking op onder meer ruimtelijke ordeningsvraagstukken (RO) en mobiliteit (infra). Daarnaast wordt de luchtkwaliteit in Noord-Brabant in woonkernen en industrieterreinen bewaakt door middel van verschillende meetstations.

Door gebruik te maken van nieuwe ontwikkelingen en geavanceerde apparatuur levert de OMWB een belangrijke bijdrage aan het opsporen en duiden van emissies van onder andere geur, geluid, licht en verontreinigende stoffen in lucht, water en bodem.

In 2018 zullen de verschillende vakgroepen zich met de volgende zaken gaan bezighouden:

Vakgroep Bodem, Afvalstoffen en Water:

1. onderzoeken bodem, grond, afvalstoffen en water en adviseren t.b.v. VTH;
2. onderzoeken en adviseren t.b.v. niet-VTH (bijv. infrastructurele projecten, transacties);
3. onderzoeken (m.b.v. innovatieve technieken) en adviseren m.b.t. drugsgerelateerde stoffen;

4. initiëren en coördineren van onderzoeken op basis van het raamcontract PNB (provincie);
5. initiëren en coördineren van onderzoeken op basis van het raamcontract OMWB (gemeenten);
6. monitoring van gesloten stortplaatsen i.h.k.v. nazorgregeling Wet milieubeheer;
7. monitoring grondwaterstanden primaire grondwatermeetnet provincie N-Br;
8. monitoring kwaliteit landelijke en provinciale meetnetten grondwater (PMG, LMG, ABdK);
9. onderzoek en monitoring afvalwater;
10. begeleiding en advisering in het kader van bodemsaneringen;
11. advisering in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit;
12. advisering en begeleiden bij het opstellen van Bodemkwaliteitskaarten;
13. beheren Bodeminformatiesysteem gemeenten (BIS);
14. verzorgen makelaarsloket (bodemloket gemeenten);
15. assistentie gemeenten, provincie en ketenpartners bij calamiteiten (met gebruik van volledige ademluchtbescherming).

Vakgroep Bodem Geluid, Trillingen, Licht en Energie:

1. advisering t.b.v. Vergunningverlening en Handhaving;
2. onderzoeken t.b.v. VTH;
3. implementatie Omgevingswet (Aanvullingswet Geluid en onderliggende besluiten) in onze huidige werkwijzen;
4. advisering RO;
5. monitoring evenementen (festivals, motorcross e.d.);
6. monitoring Stiltegebieden (t.b.v. provinciale milieuverontreiniging);
7. Europese Richtlijn Omgevingslawaai (opstellen geluidkaarten en actieplannen t.b.v. PNB);
8. monitoring donkerte (lichtmetingen) in en nabij een aantal Brabantse natuurgebieden;
9. geluidonderzoeken en advisering windparken in West-Brabant (geluid en slagschaduw);
10. monitoring wegverkeerslawaai provinciale wegen (CPX-metingen);
11. onderzoeken en advisering lichthinder;
12. trillingsonderzoeken en advisering trillingshinder;
13. energieadviesing;
14. mogelijk bouwakoestiek (t.b.v. beoordeling en controle bouwaanvragen).

Vakgroep Lucht en Geur:

1. advisering t.b.v. Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving lucht- en Geuremissies;
2. onderzoeken t.b.v. Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving lucht- en Geuremissies;
3. monitoring luchtkwaliteit.

Naast deze reguliere kerntaken worden in 2018 enkele speerpunten benoemd:

1. De wetgeving en met name de emissiegrenswaarde voor kleine ketels is aangepast. Bij veel bedrijven ligt er nu een verantwoordelijkheid de emissies te laten meten. De OMWB heeft mensen opgeleid voor metingen in het kader van het SCIOS protocol en kan toezichthouders ondersteunen met extra (snelle) controles;
2. In 2016 heeft de OMWB een nieuwe meettechniek geïntroduceerd met behulp van een zogeheten FLIR-camera. Met deze camera kunnen op relatief eenvoudige wijze lekken van organische verbindingen worden opgespoord. Eind 2016 en in 2017 zijn al opmerkelijke resultaten geboekt en onbedoelde emissies bij bedrijven in kaart gebracht. In 2018 worden metingen met deze techniek verder uitgebreid;
3. Advisering bij geurklachten in situaties waar regulier geurbeleid geen oplossing biedt;
4. Het toepassen van nieuwe technieken, zoals elektronische neuzen (eNoses) voor het bewaken, registreren en monitoren van (geur)emissies om klachtenpatronen te kunnen verklaren en op te lossen.

2.1.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft een overzicht algemene dekkingsmiddelen voor. Hierin worden de algemene dekkingsmiddelen zoals lokale heffingen, algemene uitkering, dividend et cetera nader toegelicht. Voor de OMWB zijn deze niet van toepassing.

2.1.3 Overzicht kosten van overhead

Het BBV schrijft voor dat vanaf het begrotingsjaar 2018 kosten van overhead afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van overhead voor de gehele organisatie worden aan de lastenkant niet langer verantwoord onder de (deel)programma's, maar worden in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de overhead gerekend "*Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*".

Gelet op deze definitie worden de volgende kosten tot de overhead gerekend:

- Leidinggevende primair proces;
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Managementondersteuning primair proces;
- Financiën, toezicht en controle op de eigen organisatie;
- Informatievoorziening en automatisering, muv direct toe te rekenen kosten;
- HRM;
- Facilitaire zaken en DIM;
- Inkoop;
- Juridische zaken;
- Interne en externe communicatie.

Deze gewijzigde presentatie van de kosten van overhead heeft geen invloed op de baten, omdat de (deel)programma's worden afgerekend tegen integraal uurtarief.

In het exploitatieoverzicht 2018 (zie paragraaf 3.2) zijn de kosten van overhead afzonderlijk gepresenteerd.

2.1.4 Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn alle overheden in principe belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Landelijk zijn door Omgevingdienst NL afspraken gemaakt met de belastingdienst over vrijstelling op basis van uitvoering wettelijke taken. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2018 was onduidelijk of de OMWB voor (een deel van) haar activiteiten zal worden vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting. De verwachting is dat er voor een groot deel van de activiteiten sprake zal zijn van een objectvrijstelling, echter zekerheid hierover kan pas worden gegeven als de definitieve jaarrekening 2016 wordt beoordeeld, en met de belastingdienst daarover overeenstemming is.

Het bedrag voor de begroting 2018 is vooralsnog ongewijzigd overgenomen uit de begroting 2017. De raming voor de te betalen belasting bedraagt € 75.000. Indien mocht blijken dat de OMWB niet of zeer beperkt belastingplichtig is, kan dit bedrag voor dat deel vrijvallen.

2.1.5 Het bedrag voor onvoorzien

Evenals voorgaande begrotingen is voor 2018 een bedrag voor onvoorzien opgenomen van € 150.000. Dit bedrag wordt toereikend geacht.

2.2 Paragrafen

De volgende paragrafen laten een dwarsdoorsnede zien van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat vooral om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben of die van belang zijn voor uitvoering van de programma's. In het BBV is een zevental paragrafen opgesomd. Voor de OMWB zijn de volgende paragrafen van toepassing:

- financiering;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- bedrijfsvoering.

2.2.1 Financiering

In deze paragraaf gaan we in op ontwikkelingen en uitgangspunten voor de kasgeldlimiet, de rente, de geldleningen en het treasury-beleid. De paragraaf beoogt – in samenhang met de financiële verordening - inzicht te bieden voor het sturen en beheersen van de financieringsfunctie. De doelstellingen van de treasury-functie zijn in het treasury-statuut geconcretiseerd voor de deelgebieden risicobeheer, financiën en kasbeheer. De voornaamste doelstellingen zijn het beperken van financiële risico's en het verbeteren van het renteresultaat.

Schatkistbankieren

Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. Gelet op de huidige wijze van bevoorschotting verwacht de OMWB gedurende het jaar voldoende liquide middelen te hebben. Dagelijks wordt hetgeen boven de limiet van € 250.000 uitkomt afgestort naar de schatkist.

Leningen en kredietfaciliteiten

De dienst heeft één langlopende lening afgesloten:

Verstrekker	schuld per 1-1-2018	jaarlijkse aflossing	rente
BNG	1.400.000	700.000	0,8 %

Voor de financiering van de investeringen 2018 zal naar verwachting geen extra langlopende lening noodzakelijk zijn. Het investeringsniveau is beperkt, en kan met eigen middelen worden gefinancierd.

Bij de BNG heeft de OMWB een kredietfaciliteit van 2,2 miljoen. De verwachting is dat in 2018 hier minimaal gebruik van wordt gemaakt.

Rentevisie

Verantwoorde financieringsbeslissingen vereisen een goede inschatting van de renteontwikkelingen. Onderscheiden worden rente voor kortlopende leningen (≤ 1 jaar) en rente voor langlopende leningen (≥ 1 jaar). De ontwikkeling van de korte rente is afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei. Voor de begroting 2018 is gekozen voor een rente van 1% voor kortlopende leningen, en 2,00 % voor de langlopende leningen.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten voor het renterisicobeheer:

- geen overschrijdingen van de renterisiconorm conform de *Wet financiering decentrale overheden*;
- afstemming van nieuwe leningen/uitzettingen op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- maximale afstemming van de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting op de actuele rentestand en de rentevisie.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen is 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet komen de volgende posten in aanmerking:

- de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van minder dan één jaar;
- de schuld in rekening-courant;
- de voor korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden, en overige geldleningen die geen onderdeel zijn van de vaste schuld.

Deze posten worden verminderd met het gezamenlijk bedrag van:

- de contante kasgelden;
- de tegoeden in rekening-courant;
- de overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar.

Rentetoerekening

Op grond van het BBV dient de paragraaf financiering inzicht te geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen en projecten.

In de begroting 2018 is een bedrag voor rente opgenomen van € 20.000. Dit bedrag is de som van de verschuldigde rente op de leningen en de eventuele bankkosten, rente kort geld etc. Rentebaten worden niet verwacht.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf worden de risico's van de OMWB toegelicht en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te dekken.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van een organisatie is de mate waarin zij in staat is niet begrote, en substantiële financiële tegenvallers op te vangen met het doel haar taken te kunnen voortzetten. In beginsel hoeft de OMWB niet zelf te beschikken over een buffer. Er kan immers, indien noodzakelijk, een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is echter niet wenselijk.

Het weerstandsvermogen geeft robuustheid van de financiële huishouding weer. Het beoordelen daarvan vergt inzicht in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bestaat uit de beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het vastgestelde risicoprofiel.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{benodigde weerstandscapaciteit (risicoprofiel)}}$$

Als beleidsdoelstelling voor het weerstandsvermogen is een ratio voor het weerstandsvermogen opgenomen. De OMWB streeft naar een ratio van 1,0-1,4. In het algemeen wordt een ratio van 0,8 tot 1,0 als matig bestempeld; een ratio boven 1,4 als ruim voldoende.

Weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen waarover een organisatie beschikt om de financiële gevolgen van de onderkende risico's te kunnen dekken. Er moet dan gedacht worden aan onbenutte ruimte in de reguliere begroting, vrij aanwendbare reserves en eventuele stille reserves die te gelde kunnen worden gemaakt.

De OMWB beschikt over twee reserves:

- *Algemene reserve*
conform besluitvorming in 2016 en een verwachte aanvullende dotatie uit rekeningssaldo 2016 ad € 2.183.000 is de hoogte van de reserve € 2,8 miljoen
- *Reserve huisvesting*
Deze bestemmingsreserve heeft per 1 januari 2018 een saldo van € 113.000. Omdat ieder jaar een vrijval plaatsvindt ten gunste van de exploitatie en deze vrijval is verwerkt als dekkingsmiddel in de begroting 2018 en de meerjarenramingen, is deze reserve niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit.

Benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel

De geïnventariseerde risico's met daarbij het ingeschatte maximum schadebedrag en de inschatting van de kans op optreden, leveren gezamenlijk de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit op.

Geïventariseerde risico's

In 2016 zijn de risico's geïventariseerd en vertaald in de begrotingen 2016 en 2017. Voor 2018 is deze risico-inventarisatie aangepast op de ervaringen uit 2016.

Dit leidt tot de volgende risico's:

Risico's

	Risico's	Maximale bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico	Gewogen risico (minimaal) na toepassen flexschil
	Opbrengsten				
1	Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer	€ 500.000	50%	€ 250.000	€ 250.000
2	Vershil van mening over wijze van afrekenen VVGB-gelden en SBK geschil	€ 2.500.000	80%	€ 2.000.000	€ 2.000.000
	Productiviteit				
3	Ziekteverzuim	€ 200.000	30%	€ 60.000	€ 60.000
	Kosten				
4	Hogere kosten dan begroot	€ 500.000	50%	€ 250.000	€ 250.000
	Totaal	€ 3.700.000		€ 2.560.000	€2.560.000

Aanvullend op bovenstaande risico's is er ook een mogelijk financieel risico door het ontstaan van boventalligheid als gevolg van de organisatieverandering. Het maximale bedrag van de schade is vooralsnog niet in te schatten. De kans dat het risico zich voordoet wordt geschat op circa 10%.

Het risicoprofiel is dan als volgt:

Gevolgklasse	Kans 1: < 10%	Kans 2: 10% - 30%	Kans 3: 30% - 50%	Kans 4: 50% - 70%	Kans 5: 70% - 90%
Score 6: > 1.000.000					2
Score 5: >0,5 mln - € 1,00 mln.					
Score 4: > 0,25 mio. - € 0,50 mln.			1	4	
Score 3: > 0,15 mio. - € 0,25 mln.		3			
Score 2: > € 0,10 mln. - € 0,15 mln.					
Score 1: tot en met € 0,1 mln.					

De nummers 1 tot en met 4 corresponderen met de risico's 1 tot en met 4 in het overzicht boven het risicoprofiel.

Beoordeling beschikbaar weerstandsvermogen

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit – die op basis van de begroting per ultimo 2018 € 1.618.000 bedraagt - en de berekende benodigde weerstandscapaciteit op basis van het risicoprofiel, kan het weerstandsvermogen als volgt worden berekend.

$$€ 1.618.000 / € 2.560.000 = 0,63$$

Hierbij is nog geen rekening gehouden met de besluitvorming omtrent een aanvullende storting vanuit het rekeningsaldo 2016, welke naar verwachting € 2.183.000 zal bedragen. In dat geval zal de ratio 1,11 gaan bedragen.

Toelichting op de risico's

1. Niet betalen facturen door verschillen van inzicht tussen opdrachtgever en opdrachtnemer

In de afgelopen jaren waren niet alle afspraken tussen de OMWB en opdrachtgevers over de inhoud van de verstrekte opdrachten duidelijk. Dit leidde tot het niet volledig accepteren en betalen van facturen. In 2016 zijn bij de besluitvorming over de oude hypotheeken heldere uitgangspunten opgesteld. Discussies gaan nu onder meer over de hoeveelheid geleverde uren in relatie tot de opdracht en niet naar tevredenheid van de opdrachtgever uitgevoerde taken. Tussentijdse afstemming heeft bij die discussies onvoldoende plaatsgevonden danwel niet geleid tot overeenstemming waardoor de discussies bij het opstellen van de jaarrekening naar voren komen. Verbetermaatregelen worden in 2017 geïmplementeerd, maar dat zal niet alle onduidelijkheden direct uitsluiten. De maximale omvang wordt daarom op € 500.000 ingeschat en de kans op optreden wordt op 50 procent ingeschat.

Maatregelen

De OMWB neemt maatregelen om te komen tot duidelijke afspraken en duidelijke informatievoorziening. Met name voor het beter vastleggen en formaliseren van de afspraken, tussentijdse afstemming, het controleren van data, tijdig factureren en het opnemen van meer informatie op de factuur.

2. Arbitragetrajecten VVGB en SBK*

Drie gemeenten betwisten het besluit van het algemeen bestuur over de besteding van de VVGB-gelden en voeren naar verwachting in 2017 een arbitragetraject met de OMWB. Als deze gemeenten in het gelijk worden gesteld zal de OMWB ook de andere deelnemers de VVGB-gelden moeten teruggeven, vanuit het principe gelijke monniken, gelijke kappen.

Daarnaast is er nog een verschil van inzicht met een aantal deelnemers en de OMWB inzake de financiering van de SBK (sociaal beleidskader bij de start van de OMWB in 2013). De verwachting is dat in 2017/2018 definitief uitsluitsel zal komen.

Het maximum van de hiermee gepaard gaande schade wordt ingeschat op € 2.500.000 met een kans op optreden van 80%, en derhalve een gewogen risico van € 2.000.000.

*VVGB betreft een 'verklaring van geen bedenkingen'. Deze moest een onderneming tot 1 januari 2014 bij de provincie aanvragen, naast de vergunning die van de gemeente nodig was. Per 1 januari zijn de bevoegdheden overgeheveld naar de gemeentes, en geven de gemeenten de volledige omgevingsvergunning af.

3. *Ziekteverzuim*

Wij houden in ramingen rekening met een ziekteverzuim van 4,8 procent. Het ziekteverzuim op basis van december 2016 bedraagt 3,7 procent. Dit is een forse daling t.o.v. 2015. Een hoger ziekteverzuim verwachten wij niet, maar het risico is niet uit te sluiten. De maximale kosten van vervanging door meer ziekteverzuim dan geraamd, schatten wij in op € 200.000. De kans wordt ingeschat op maximaal 30%.

Maatregelen

Het management reageert direct op ziektemeldingen. Dit wordt ondersteund met specifieke software. Langdurig verzuim krijgt extra aandacht en we bevorderen succesvolle re-integratie.

4. *Hogere kosten dan begroot*

Er bestaat een risico op overschrijding van budgetten door hogere kosten. Dat is in voorgaande jaren met name met inhuur het geval geweest. Ten dele stonden daar opbrengsten tegenover, maar niet in alle gevallen. Door veranderende eisen in wetgeving en in opvattingen in de maatschappij en bij deelnemers kunnen hogere kosten onvermijdelijk blijken, bijvoorbeeld voor opleidingen en ICT.

Maatregelen

Inhuur kan alleen plaatsvinden binnen het budget of als er extra opbrengsten tegenover staan die de kosten dekken. In de begroting wordt een match gemaakt tussen voor de productie noodzakelijke uren en de beschikbare uren, zodat de noodzakelijke inhuur te berekenen is. De OMWB is in 2016 gestart met het opzetten van een volledig contractenregister zodat alle verplichtingen in beeld zijn en grip is op de verplichtingen en uitgaven van de organisatie. Op basis hiervan wordt de kans op 50 procent ingeschat.

Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen. Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)
- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

De OMWB heeft op basis van de managementletter en de uitgevoerde interne controles inmiddels een plan van aanpak opgesteld wat er toe moet leiden dat de risico's geminimaliseerd worden.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat met ingang van het begrotingsjaar 2016 in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een aantal verplichte kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie.

Tabel: financiële kengetallen

Kengetal	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Netto schuldquote	-10,5	4,9	-1,5
Solvabiliteitsratio	43,5	37	20
Structurele exploitatieruimte	13,3	3,7	1,4
Grondexploitatie*			
Belastingcapaciteit*			

*niet van toepassing voor de OMWB

Netto schuldquote (en netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen)

Het BBV schrijft hier feitelijk twee kengetallen voor. Vanwege het ontbreken van verstrekte leningen zijn de twee kengetallen voor de OMWB identiek.

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Netto wil zeggen dat van de schulden eventueel uitgezette gelden zijn afgetrokken. De schuldenlast wordt vervolgens uitgedrukt in een percentage van de begrotingsomvang exclusief mutaties reserves.

Solvabiliteitsratio

Met de solvabiliteit wordt aangegeven hoe groot het aandeel is van het eigen vermogen in het totaal van de passiva. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte

Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in de reserves, ontstaat het beeld in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserve) van het betreffende jaar. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

2.2.3 Bedrijfsvoering

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering, aan de hand van de onderdelen personeel en organisatie, informatietechnologie en rechtmatigheid.

Personeel en organisatie

Voor een kennisintensieve organisatie als de OMWB staat ontwikkeling van het personeel voorop. Zeker omdat ons vakgebied volop in ontwikkeling is. De komst van de Omgevingswet is daarin zeker als grootste verandering te noemen. De Omgevingswet vraagt van onze medewerkers een actieve opstelling als adviseur. Het kunnen ontsluiten van informatie wordt daarbij steeds belangrijker. Dit vraagt van ons als organisatie een andere kijk op onze systemen en processen. De Omgevingswet vraagt dus niet alleen het bijspijkeren van kennis, maar vooral ook het ontwikkelen van de vereiste houding en competenties. Daarmee vraagt deze ontwikkeling een cultuurverandering.

Daarnaast zien we een krapte ontstaan op de arbeidsmarkt in ons vakgebied. Het is daarom nog meer van belang dat wij ons profileren als een moderne, aantrekkelijke werkgever. Hierbij past een modern personeelsbeleid, waarin er ruimte is voor eigen initiatief en eigen verantwoordelijkheid van de medewerker.

Human Resource management

We richten ons in 2018 op:

- *Opleiden en ontwikkelen*
We bereiden onze medewerkers voor op de komst van de Omgevingswet en daarmee samenhangende veranderingen. We gaan onze medewerkers waar mogelijk zelf opleiden. We investeren veel in opleiden en ontwikkelen, ook met als doel om te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hiervoor wordt het opleidingsbudget ingezet;
- *Organisatieontwikkeling*
De OMWB wil een aantrekkelijke werkgever zijn, waar de medewerkers met plezier en enthousiasme werken. De sleutelwoorden in de organisatieontwikkeling zijn sturen, samenwerken en verbinden. We wensen een cultuur waarin eigen verantwoordelijkheid, samenwerking tussen disciplines en met de buitenwereld vanzelfsprekend zijn. Gericht interveniëren op deze uitgangspunten blijft ook in 2018 noodzakelijk;
- *Strategische personeelsplanning*
De capaciteit en kwaliteiten van ons personeelsbestand zijn afgestemd op hetgeen nodig is om ons werkprogramma en aanvullende opdrachten te kunnen uitvoeren. Om dit te kunnen realiseren zal de strategische personeelplanning verder uitgediept worden. Daarbij hoort het begeleiden van medewerkers in een werk-naar-werk-traject wanneer aan de orde.
- *Informatietechnologie*
Binnen de OMWB wordt hard gewerkt aan verbetering van de ICT-voorziening om daarmee onze informatie beter en sneller te ontsluiten. Dit zal gaan leiden tot anders werken met een grotere efficiency. Het meenemen van de medewerkers hierin en begeleiden in de nieuwe werkwijze is van groot belang;
- *Management development*
Sturing van de organisatie blijft ook in 2018 van belang. Dit moet leiden tot het binnen de begroting kunnen leveren van onze diensten, meer inzicht in onze prestaties en kosten en het efficiënt afstemmen van onze arbeidscapaciteit op onze

opdrachten. Middels management development ondersteunen we onze leidinggevenden bij het realiseren van deze doelstellingen;

- *Arbeidsomstandigheden*
Doorlopend worden, met als basis de Arbo-wet, aanpassingen gedaan en verbeteringen aangebracht aan de arbeidsomstandigheden van de medewerkers van de OMWB. Daarnaast vloeien jaarlijks maatregelen voort uit het plan van aanpak van de uitgevoerde RI & E in onze organisatie;
- Naast bovengenoemde speerpunten heeft talentontwikkeling en mobiliteit een vaste plaats in de HR-agenda.

Informatietechnologie

Vanuit het actieplan Huis op Orde zijn, op basis van besluitvorming d.d. 23 september 2015, als ICT-investeringsbedragen voorzien:

- Fase 1 Basis op Orde: 240.000 euro (1 oktober 2015 – 1 juni 2016)
- Fase 2 Opbouwfase: 330.000 euro (1 juli 2016 – 1 juli 2017)
- Fase 3 Huis op Orde: 480.000 euro (na 1 juli 2017)

Gedeeltelijke doorloop van investeringen vanuit 1^e HoO-fase en aanwending budget HoO-fase 2 zullen in principe in 2017 vallen. Voor de uitvoering van de 3^e fase uit het Actieplan Huis op Orde wordt nu voorzien dat deze op zijn vroegst in het 4^e kwartaal van 2017 wordt opgestart en tot medio 2018 zal plaatsvinden.

De integrale plan- en besluitvorming hiervoor zijn volop in voorbereiding en zullen gedurende 2018 leiden tot uitvoering van een omvangrijk implementatie- en transitietraject op het ICT-landschap van OMWB.

Voor 2018 zullen daarnaast met name de doorwerking van het VTH-besluit (medio 2017) en de voorbereiding van aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (medio 2018/begin 2019) aan de orde zijn. Deze zullen naar verwachting een belangrijke impact hebben op de informatievoorziening die nodig zal zijn voor OMWB en haar samenwerking met deelnemers en ketenpartners. Op basis van huidige inzichten zal daarbij in 2018 de focus moeten liggen op:

- geografische gegevensbeheer en –ontsluiting
- doorontwikkeling tot een integrale objecten- en activiteitenregistratie
- digitaal beschikbaar hebben en toegankelijk maken van VTH-informatie op tactisch en strategisch (beleids)niveau
- (gestandaardiseerde) gegevensuitwisseling met ketenpartners
- aansluiting op landelijke voorzieningen cq het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

In het HoO-plan van 2015 is voor de 3^e HoO-fase op basis van de destijds beschikbare inzichten reeds rekening gehouden met het beschikbaar maken van een aantal ICT-voorzieningen die hieraan zullen bijdragen cq randvoorwaardelijk zullen zijn. Omdat bovenvermelde ontwikkelingen in de tussenliggende periode, met name in 2017/2018, nog nader vorm moeten krijgen en ingevuld zullen worden moet nu voor de OMWB-begroting van 2018 in dit kader rekening worden gehouden met een reservering tbv extra ICT-investeringen. Gekoppeld aan doorwerking VTH-besluit en implementatie Omgevingswet c.q. aansluiting op Digitaal Stelsel Omgevingswet wordt voor 2018 vooralsnog een extra reservering van maximaal € 500.000 aan ICT-investeringen noodzakelijk geacht. Gaandeweg 2017 moet nog nader worden bekeken en gespecificeerd wat er precies nodig zal zijn.

Communicatie

In 2016 is geïnvesteerd in het op orde brengen van de informatievoorziening zowel binnen de organisatie zelf als richting deelnemers om te zorgen dat er meer inzicht ontstond over het reilen en zeilen binnen de OMWB. Deze informatie was vooral gericht op organisatorische en bedrijfsvoeringaspecten. In 2017 is daarop doorgebouwd en nadrukkelijk ingezet op het etaleren van wat de OMWB inhoudelijk qua milieukennis en -kunde te bieden heeft. Om deze toegevoegde waarde te laten zien, is geïnvesteerd in vernieuwing van de (digitale) communicatiemiddelen. In 2018 wordt de presentatie van de OMWB verder doorontwikkeld en zullen de genomen stappen geborgd en gekoppeld worden. Het streven is namelijk een blijvende structurele binding met de deelnemers op alle niveaus (ambtelijk en bestuurlijk) te realiseren. Het in 2017 nieuw ingerichte accountmanagement speelt hierbij een grote rol en team communicatie ondersteunt hen actief in hun externe relatie- en communicatie-inzet. Zo komen we gericht tegemoet aan de (al langer) bestaande wensen van onze deelnemers wat betreft inzicht in wat de OMWB te bieden heeft op het gebied van producten en diensten.

Rechtmatigheid

Het normenkader voor rechtmatigheid wordt jaarlijks door het algemeen bestuur vastgesteld in het controleprotocol. Voor 2018 zal het normenkader naar verwachting gelijk zijn aan 2016 (en 2017). Dit vermeldt:

"...de goedkeuring- en rapporteringtoleranties bij de controle op rechtmatigheid worden vastgesteld conform de wettelijke richtlijnen (1% voor fouten en 3% voor onzekerheden)."

Hier zal op worden gestuurd. Zo wordt voldaan aan de eisen voor rechtmatigheid. Ten aanzien van het voorwaarden criterium vindt voor de interne regelgeving een toets plaats naar de hoogte, de duur en de doelgroep/het object van financiële beheersbehandelingen, tenzij tegenover derden (bijvoorbeeld in toekenningbeschikkingen) aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen.

Rechtmatigheid is een standaardcriterium voor de processen van de organisatie. Aanvullend hierop voert de OMWB jaarlijks interne controles uit, waarmee zij toetst of de organisatie zich houdt aan het rechtmatigheidkader. Aansluitend hierop voert de accountant zijn jaarrekeningcontrole uit. Als de bevindingen daartoe aanleiding geven, worden er aanvullende maatregelen genomen. De inspanningen blijven gericht op de jaarlijkse goedkeurende rechtmatigheidsverklaring van de accountant.

3 Financiële begroting

3.1 Uiteenzetting financiële positie en toelichting

Algemeen

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2018. Bij de ramingen is rekening gehouden met de uitkomsten volgens de voorlopige realisatiecijfers 2016, naar de situatie ultimo februari 2017, en actuele inzichten over ontwikkelingen van salariskosten en overige exploitatiekosten.

Indexen en algemene uitgangspunten

Bij de berekening van de lasten is uitgegaan van het prijspeil 2016. De meerjarenraming is weergegeven in constante prijzen. Voor de lonen en prijzen is in de deelnemerbijdrage rekening gehouden met een stijging van 0,9%.

De berekening voor het aantal declarabele uren per fte is conform de begrotingen 2016 en 2017. Er is uitgegaan van bruto 1.872 uren per jaar. Gecorrigeerd met verlofuren, ziekte, opleiding en overige indirect productieve uren resteert per fte in het primaire proces 1.350 aan direct productieve (declarabele) uren.

BTW

Alle bedragen zijn exclusief omzetbelasting. Taken in het kader van een ondernemersactiviteit worden belast met BTW. Voor de taken in het kader van de overheidstaak van de deelnemers wordt geen BTW berekend. De door de OMWB betaalde BTW wordt op basis van de met de belastingdienst overeengekomen koepelvrijstelling doorgeschoven naar de deelnemers. Deze zogeheten *doorschuif-BTW* is voor de omgevingsdienst een budgettair neutrale post en daarom niet in de begroting verwerkt.

De doorschuif-BTW op externe kosten die gerelateerd is aan projecten uit het werkprogramma wordt bij de betreffende deelnemer in rekening gebracht. Doorschuif-BTW op apparaatskosten van de OMWB wordt eveneens in rekening gebracht bij de deelnemers. De verdeelsleutel hiervoor is de bij de begroting vastgestelde deelnemersbijdragen voor de diverse programma's. De doorschuif-BTW wordt twee maal per jaar in rekening gebracht. Direct na afloop van het boekjaar wordt definitief afgerekend.

Rente

Voor rente kort geld (rekening-courant, kasgeld, etc.) is een percentage van 2 % gehanteerd. Voor langlopende leningen is gerekend met een rentelast van 0,8 %. Dit is conform het rentepercentage van de opgenomen lening. Bij de bepaling van de rentekosten is geen rekening gehouden met eventuele rentekosten van aanvullende lange of korte leningen.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor het begrotingsjaar / EMU saldo

Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel 4.4 ; toelichting op de meerjarenraming. Daar zijn, voor een betere vergelijking, de betreffende bedragen afgezet tegen de meerjarige cijfers tot en met 2021.

Investerings / Financiering/stand en verloop van de reserves en voorzieningen

De voorgenomen *investerings* zijn nader toegelicht onder paragraaf 4.3.
De *financiering* komt aan de orde in de paragraaf financiering (2.2.1).

In bijlage II is het verloop van de *reserves* weergegeven. Bij de begroting wordt niet uitgegaan van het vormen van *voorzieningen*. Bij het opmaken van de jaarrekeningen is het wel mogelijk dat op grond van inschattingen van risico's voorzieningen worden getroffen. Dit betreffen dan in het algemeen voorzieningen voor dubieuze debiteuren, mogelijke verschillen van inzicht over eindafrekeningen etc.

3.2 Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

Het overzicht van baten en lasten is als volgt:

Lasten alle bedragen * € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personeelslasten	23.412	21.819	17.261	17.261	17.261	17.261
Rente en afschrijvingen	363	504	456	456	456	456
Huisvesting en organisatie	3.281	3.915	384	384	384	384
Overige kosten	2.543	2.273	1.659	1.659	1.659	1.659
Algemene kosten en onvoorzien	331	619	24	24	24	24
				-	-	-
Totaal lasten programma uitvoering			19.783	19.783	19.783	19.783
Totaal lasten overhead			9.258	9.169	9.169	9.169
Dotatie voorzieningen	189					
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	75	75	75	75	75	75
Totaal lasten	30.194	29.355	29.266	29.178	29.178	29.178

Baten alle bedragen * € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Deelprogramma 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving deelnemersbijdrage	18.931	19.445	17.973	17.973	17.973	17.973
Deelprogramma 2: Advies en Projecten deelnemersbijdrage	6.502	4.538	6.110	6.110	6.110	6.110
Deelprogramma 3: Collectieve taken structureel	1.354	1.382	1.387	1.387	1.387	1.387
Deelprogramma 3: Collectieve taken incidenteel	3.114	1.280	-	-	-	-
Deelprogramma 4: Buiten werkprogramma		3.250	2.870	2.362	2.362	2.362
Deelprogramma 4: Overige exploitatiebaten	4.570		1.345	1.345	1.345	1.345
Deelprogramma 4: afwikkeling 2015	3.342					
Totaal baten	37.813	29.895	29.686	29.178	29.178	29.178

Geraamd totaal saldo baten en lasten	7.619	540	420	0	0	0
Saldo van baten en lasten	7.619	540	420	0	0	0
stortingen reserves	-3.792	-540	-420	-	-	-
Onttrekkingen reserves	113	23	23	23	23	23
Geraamd resultaat	3.939	23	23	23	23	23

3.3 Exploitatieoverzicht 2018: specificatie lasten

alle bedragen * € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personeelslasten						
Salarissen staat B	18.247	19.020	17.126	17.126	17.126	17.126
Reiskosten en flex. Bel.	541	475	-	-	-	-
Overige pers. Kosten	456	726	134	134	134	134
Inhuurbudgetten	4.169	1.597	-	-	-	-
Subtotaal	23.412	21.819	17.261	17.261	17.261	17.261
Rente en afschrijvingen						
Rente kosten	21	30	20	20	20	20
Afschrijvingen	342	474	436	436	436	436
Subtotaal	363	504	456	456	456	456
Huisvesting en organisatie						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.207	1.344	165	165	165	165
Externe werkplekken	71	116	62	62	62	62
Accountantskosten/overigen	167	50	-	-	-	-
Tractie	83	58	59	59	59	59
ICT budgetten	1.753	2.347	98	98	98	98
Subtotaal	3.281	3.915	384	384	384	384
Overige kosten						
Laboratoriumkosten	1.554	1.148	600	600	600	600
Milieumetingen	441	650	584	584	584	584
BRIKS	466	400	400	400	400	400
Luchtkw. Metingen/ E-noses	82	75	75	75	75	75
Subtotaal	2.543	2.273	1.659	1.659	1.659	1.659
Algemene kosten en onvoorzien						
Huis op orde	313	30	-	-	-	-
Indexering lasten	-	89	24	24	24	24
Transformatiebudget	18	500	-	-	-	-
Subtotaal	331	619	24	24	24	24
Totaal lasten programma uitvoering			19.783	19.783	19.783	19.783
Totaal lasten overhead			9.258	9.169	9.169	9.169
Dotatie voorzieningen	189					
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	75	75	75	75	75	75
Totaal lasten	30.194	29.355	29.266	29.178	29.178	29.178

In onderdeel 4.1 van deze begroting zijn de lasten nader toegelicht.

3.4 Exploitatieoverzicht 2018: specificatie baten

Baten alle bedragen * € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Deelprogramma 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving deelnemersbijdrage	18.931	19.445	17.973	17.973	17.973	17.973
Deelprogramma 2: Advies en Projecten deelnemersbijdrage	6.502	4.538	6.110	6.110	6.110	6.110
Deelprogramma 3: Collectieve taken structureel	1.354	1.382	1.387	1.387	1.387	1.387
Deelprogramma 3: Collectieve taken incidenteel	3.114	1.280	-	-	-	-
Deelprogramma 4: Buiten werkprogramma		3.250	2.870	2.362	2.362	2.362
Deelprogramma 4: Overige exploitatiebaten	4.570		1.345	1.345	1.345	1.345
Deelprogramma 4: afwikkeling 2015	3.342					
Totaal baten	37.813	29.895	29.686	29.178	29.178	29.178

Een nadere toelichting op de baten is opgenomen in onderdeel 4.2 van de begroting.

4 Toelichting op de begroting 2018

4.1 Toelichting op de lasten

Algemeen

Voor de begroting 2018 worden de ramingen van de kosten vergeleken met die van 2017 inclusief de eerste begrotingswijziging en tweede begrotingswijziging 2017. Het gaat hierbij om wijzigingen die van structurele aard zijn. Waar nodig zijn de verschillen nader toegelicht.

Als gevolg van de wijzigingen in het BBV zijn er op onderdelen grote verschuivingen in de kosten waar te nemen. Om de vergelijking met de begroting 2017 te vergemakkelijken, zijn de geraamde bedragen die in 2018 onder "overhead" zijn opgenomen, steeds bij de ramingen opgeteld. De totale kosten van de overhead zijn verderop samengevat.

<u>personeelslasten</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>begroting 2017</u>
salarissen	17.126.000	19.020.000
Overhead vanaf 2018	4.218.000	
	21.344.000	

De stijging in de salariskosten van € 2.324.000 kan als volgt worden gespecificeerd:

- De verhoging van de SBK toelagen van € 262.000 (is tevens als baat opgenomen onder P4);
- De formatie van medewerkers primair proces was begroot op 203 fte, dit komt overeen met 273.000 declarabel uren. De begroting gaat uit van een gegarandeerd aantal declarabele uren van 308.000. Voor het verschil zijnde 35.000 uur, werden tot 2016 medewerkers ingehuurd. In de begroting 2018 wordt voor deze 35.000 uur vast personeel in dienst genomen. Gevolg hiervan is dat het inhuurbudget teruggebracht wordt tot € 0. Wel zullen hierdoor de salariskosten van medewerkers binnen het primaire proces stijgen met een bedrag van € 1.789.000;
- Afboeking van 0,5 fte ten gunste van het aansluiten bij een inkoopbureau tot een bedrag van € 36.000;
- Ophoging van de werkgeverspremie ABP tot een bedrag van € 223.000;
- De overige CAO ontwikkelingen tot een bedrag van € 86.000.

<u>reiskosten en flex belonen</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>begroting 2017</u>
reiskosten en flexibele beloning	0	475.000
Overhead vanaf 2018	554.000	
	554.000	

De meerkosten zijnde € 79.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- De in 2017 opgenomen bezuiniging van € 75.000 voor vervoerskosten wordt niet gerealiseerd;
- Verder zit hier een stijging in voor reiskosten NS en overige in tot een bedrag van € 4.000.

<u>overige personeelskosten</u>	<u>begroting 2018</u>	<u>begroting 2017</u>
overige personeelskosten	134.000	726.000
Overhead vanaf 2018	604.000	
	738.000	

De meerkosten zijnde € 12.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Voor de stelpost indexering is een extra bedrag van € 12.000 opgenomen.

inhuurbudgetten	begroting 2018	begroting 2017
inhuurbudgetten algemeen	0	1.597.000
Overhead vanaf 2018	169.000	
	169.000	

De minderkosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Uitbesteding van de inkoopfunctie aan een inkoopbureau zijnde € 36.000, is afgeboekt van de formatie tot 0,5 fte;
- De laatste schijf van bezuinigingen op de bedrijfsvoering van 1,5 miljoen waaronder de 200 uursregeling, vervanging inhuur voor vast personeel, WIA en vermindering van het ziekteverzuim tot is hierop gecorrigeerd. Daarna is het restantbudget inhuur overgebracht naar salariskosten omdat dit budget gebruikt gaat worden om vast personeel in dienst te nemen. De formatie van het primaire proces wordt hierdoor opgehoogd naar 228 fte. Het totale inhuurbudget van € 1.597.000 zoals dat nog in de begroting 2017 stond, wordt hierdoor tot € 0 terug gebracht;
- Voor vervanging bij ziekte is nog een bedrag opgenomen van € 138.000.

rente en afschrijvingen	begroting 2018	begroting 2017
kapitaallasten	456.000	504.000

De minderkosten zijnde € 48.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- De rentekosten zijn verlaagd met € 10.000;
- Voor afschrijvingen is een bedrag van € 38.000 minder geraamd.

huisvesting en organisatie	begroting 2018	begroting 2017
huisvesting en facilitaire kosten	165.000	1.344.000
Overhead vanaf 2018	1.346.000	
	1.511.000	

De meerkosten zijnde € 167.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Voor aanschaf van klein materiaal en inventaris is een bedrag van € 10.000 geraamd;
- De bezuiniging op de parkeerplaatsen de Knegtel is voor € 12.000 niet gerealiseerd;
- Voor de overige contractuele huurverhogingen is een bedrag van € 6.000 opgenomen;
- De overige verhogingen op huisvesting en facilitair kunnen op € 70.000 worden geraamd;
- De raming van de bemiddelings- en advieskosten is € 3.000 hoger dan in 2017 was opgenomen;
- Voor huisvesting met betrekking tot het laboratorium is een bedrag van € 66.000 overgeboekt van de milieumetingen naar de post huisvesting en organisatie.

huisvesting en organisatie	begroting 2018	begroting 2017
externe werkplekken	62.000	116.000
accountantskosten	0	50.000
idem overhead vanaf 2018	50.000	
tractie	59.000	58.000
ICT-budgetten	98.000	2.347.000
Idem overhead vanaf 2018	2.266.000	
Totaal	2.535.000	2.571.000

De minderkosten zijnde € 36.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Het contract met Rucphen aangaande de werkplekken vergoeding loopt in 2018 af de kosten ad. € 54.000 kunnen hierdoor worden af geraamd;
- Voor ICT budgetten en tractie dient het bedrag met € 18.000 worden opgehoogd.

overige kosten	begroting 2018	begroting 2017
laboratoriumkosten	600.000	1.148.000
milieumetingen	584.000	650.000
BRIKS	400.000	400.000
luchtkwaliteitsmetingen/E-noses	75.000	75.000
totaal	1.659.000	2.273.000

De minderkosten zijnde € 614.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- Het bedrag van € 148.000 voor laboratoriumkosten zijn kosten die rechtstreeks bij de deelnemers in rekening worden gebracht. Door het bedrag van € 148.000 voor 2018 niet meer op te nemen als last is dit voor hetzelfde bedrag ook niet meer opgenomen als baat;
- Voor huisvesting met betrekking tot het laboratorium is een bedrag van € 66.000 over geboekt van de milieumetingen naar de post huisvesting en organisatie.
- Verlaging laboratoriumkosten (zowel baten als lasten).

algemene kosten	begroting 2018	begroting 2017
Huis op Orde	-	30.000
indexering lasten	24.000	89.000
idem overhead vanaf 2018	51.000	
transformatiebudget	-	500.000
totaal	75.000	619.000

De minderkosten zijnde € 544.000 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

- In 2017 was voor Huis op Orde fase 3 nog een bedrag van € 30.000 opgenomen, in 2018 komt dit te vervallen;
- Voor de indexering is in 2018 een bedrag van € 14.000 minder opgenomen;
- In 2016 en 2017 is voor de transformatie van de organisatie twee maal een bedrag van € 500.000 opgenomen. In 2018 wordt hiervoor geen budget meer opgenomen.

Overhead	begroting 2018	begroting 2017
Salarissen	4.218.000	
Reiskosten en flexibele beloning	554.000	
Overige personele kosten	604.000	
Inhuurbudgetten	169.000	
Huisvesting en facilitair	1.346.000	
Accountantskosten	50.000	
ICT budgetten	2.266.000	
Indexering lasten	51.000	
totaal	9.258.000	0

De kosten van overhead worden vanaf 2018 afzonderlijk in de begroting verantwoord. Voor de vergelijking met 2017 zijn de betreffende posten op de voorgaande pagina's bij de eenmalig bij de kosten van het programma uitvoering betrokken.

Onvoorzien

Voor de verplichte post onvoorzien is in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van 2017 en wordt vooralsnog toereikend geacht.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 heeft de omgevingsdienst te maken met (mogelijke) belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor een deel van de activiteiten. De administratieve verplichtingen voor het inrichten van de administratie en het aangeven en berekenen van de verschuldigde belasting, brengen extra kosten met zich mee. Ook de eventueel te betalen vennootschapsbelasting is een extra kostenpost voor de dienst. De implementatie van de vennootschapsbelasting is deels door eigen medewerkers gedaan, bijgestaan door externe deskundigen. Voor 2018 wordt een zelfde bedrag geraamd als in 2017. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2018 was nog in onderzoek of, en tot welk bedrag, de OMWB voor 2016 vennootschapsbelastingplichtig is.

Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat in de begroting inzicht wordt verschaft over de incidentele baten en lasten die zijn opgenomen in de programmabegroting. De in de begroting opgenomen storting in de algemene reserve ad € 420.000 is in 2018 voor het laatst en dient aangemerkt te worden als een incidentele last. Aangezien deze lasten worden doorberekend aan de deelnemers, dient van de baten eveneens een bedrag van € 420.000 als incidenteel te worden aangemerkt.

Structurele toevoegingen aan, en onttrekkingen uit de reserves

Voor een overzicht van de mutaties in de reserves en het verloop van de reserves, wordt verwezen naar bijlage 2. Alleen de mutaties in de reserve huisvesting worden als structureel aangemerkt. Het betreft een structurele onttrekking van € 23.000 per jaar tot en met het jaar 2022.

4.2 Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het grootste deel uit de vaste bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. In bijlage 1 zijn de bijdragen voor 2018 per deelnemer gespecificeerd weergegeven.

Toelichting op de mutaties ten opzichte van 2017

De grootste mutaties betreffen:

- Structurele mutaties vanuit de eerste, tweede en derde begrotingswijziging 2017
- Indexering van 0,9%
- Verhogen van de declarabele uren van 292.000 naar 308.000
- Verlagen van de onderzoeks- en analysekosten
- Minder subsidiesbijdragen en vervallen bijdrage RUD Zeeland
- Verhogen van de SBK toelagen

Tabel: Specificatie geraamde baten

	Bijdragen deelnemers programma 1	17.972.789
	Bijdragen deelnemers programma 2	6.110.133
	Bijdragen deelnemers programma 3	1.387.198
	Bijdragen deelnemers programma 4 provincie	610.000
1.	Subtotaal bijdragen deelnemers	26.080.119
2.	verhoging declarabele uren van 291.000 naar 308.000	1.503.310
3.	Subsidies	691.768
4.	Doorberekende laboratoriumkosten	600.000
5.	E-noses	75.000
6.	Doorbelaste SBK-toelagen	735.330
	Totaal	29.685.527

1. Onderbouwing Subtotaal bijdragen deelnemers

Bijdrage deelnemers na eerste begrotingswijziging 2017 (zonder incidentele baten P3)	28.615.330
---	-------------------

De deelnemersbijdrage wordt vanaf 2018 structureel verhoogd en bestaat uit de volgende onderdelen:

Indexering baten met 0,9%	227.186
verschuiven en verhogen provincie programma 1 en 2	111.206
verhogen SBK gelden	262.330
Totaal structurele verhoging	600.722

De deelnemersbijdrage wordt vanaf 2018 structureel verlaagd en bestaat uit de volgende onderdelen:

verlaging verzoektaken	-113.217
afname algemene reserve	-120.000
minder subsidiebijdragen	-197.894
vervallen bijdrage RUD Zeeland	-54.724
verlaging onderzoeks- en analysekosten gemeenten	-148.000
verlaging onderzoeks- en analysekosten provincie	-400.000
Totaal structurele verlaging	-1.033.835

De deelnemersbijdrage wordt in 2018 incidenteel verhoogd en bestaat uit de volgende onderdelen:

verhoging uren van 292.000 naar 308.000	1.503.310
Totaal Incidentele verhoging	1.503.310

Subtotaal bijdrage deelnemers 2018	29.685.527
---	-------------------

Toelichting overige opbrengsten

2. Bij het samenstellen van de begroting 2018 is de vastgestelde begroting 2017 inclusief eerste wijziging als basis genomen. Daarnaast zijn de mutaties van de tweede en derde begrotingswijziging 2017 verwerkt. Voor de OMWB staat de deelnemersbijdrage gelijk aan 292.000 uur declarabele uren maal het gemiddelde tarief. Ervaringscijfers van 2015 en 2016 leren ons dat er door onze deelnemers aanzienlijk meer extra incidentele opdrachten aan de OMWB worden gegeven, waardoor het aantal declarabele uren in deze jaren is gestegen naar ruim 320.000 uur. In de tweede begrotingswijziging 2017 zijn de werkprogramma's 2017 verwerkt, waardoor het aantal declarabele uren stijgt naar 308.000 uur. Vanaf de begroting 2018 wordt deze stijging naar 308.000 declarabele uren als structureel beschouwd. Omgerekend genereert dit een extra opbrengst van € 1.503.310, die in deze begroting wordt opgenomen. Hier is de formatie op aangepast. Dit betekent dat de flexibele schil afneemt en deze alleen nog wordt opgenomen voor de uren boven de 308.000 uur.
3. De OMWB ontvangt subsidiebijdragen, € 691.768, voor het uitvoeren van impulsprogramma's BRZO / IOV en luchtkwaliteitsmetingen. Deze extra taken worden uitgevoerd door eigen medewerkers.

4. De onderzoeks- en analysekosten, die extern worden gemaakt, worden doorbelast aan de deelnemers. Voor de onderzoeks- en analysekosten die gemaakt worden voor opdrachten van de provincie, voor de taken uitgevoerd op het gebied van metingen en onderzoek, is een bedrag begroot van € 600.000. Hier staan lasten tegenover.
5. Het project e-noses, € 75.000, loopt door in 2018. Tegenover deze opbrengst staan lasten.
6. De in de begroting opgenomen SBK-toelagen, € 735.330, worden volledig doorbelast.

Overige ontwikkelingen

In de begroting 2018 is de herverdeling van de collectieve taken (P3) meegenomen en verwerkt in de bijlage 1.

De incidentele verhoging voor de opbouw van de algemene reserve komt na vaststellen van de jaarrekening 2016 te vervallen.

Vaststellen tarieven

Op basis van de exploitatiebegroting zijn de gemiddelde kosten per tariefgroep en de uurtarieven te berekenen. Deze tarieven zijn in de tabel verderop weergegeven. In de begroting 2018 is voor het laatst een extra opslag op de tarieven berekend ten behoeve van de vorming van een algemene reserve.

De uurtarieven op basis van de deskundigheid zijn:

	Uur-code	Begroting 2017		Begroting 2018	
		Eigenaren	Niet Eigenaren	Eigenaren	Niet Eigenaren
Milieu					
MBO	U1000A	€ 71,00	€ 76,50	€ 72,00	€ 77,00
HBO	U1000B	€ 88,00	€ 93,50	€ 89,00	€ 94,00
HBO+	U1000C	€ 104,00	€ 109,50	€ 105,00	€ 110,00
Specialisten	U1000D	€ 104,00	€ 109,50	€ 105,00	€ 110,00
Klachten	U2000A	€ 88,00	€ 93,50	€ 89,00	€ 94,00
Klachten buiten kantoortijd	U2000B	€ 118,50	€ 123,50	€ 120,00	€ 124,00
BOA	U3000A	€ 50,50	€ 56,00	€ 51,00	€ 57,00
BOA buiten kantoortijd	U3000B	€ 67,00	€ 72,00	€ 68,00	€ 73,00
Overig Wabo					
Bouw medewerker (MBO)	U4000A	€ 67,00	€ 72,00	€ 68,00	€ 73,00
Bouw medewerker (HBO)	U4000B	€ 77,50	€ 82,50	€ 79,00	€ 83,00
Bouw medewerker (Specialist)	U4000C	€ 91,00	€ 96,50	€ 92,00	€ 97,00

Tarieven buiten kantoortijd (+30%)

	Uur-code	Begroting 2017		Begroting 2018	
		Eigenaren	Niet Eigenaren	Eigenaren	Niet Eigenaren
Milieu					
MBO buiten kantoortijd	U5000A	€ 91,50	€ 99,00	€ 92,00	€ 100,00
HBO buiten kantoortijd	U5000B	€ 115,00	€ 122,50	€ 116,00	€ 123,00
HBO+ buiten kantoortijd	U5000C	€ 136,50	€ 144,00	€ 137,00	€ 145,00
Specialisten buiten kantoortijd	U5000D	€ 136,50	€ 144,00	€ 137,00	€ 145,00
Overig Wabo					
Bouw medewerker (MBO) buiten kantoortijd	U5000E	€ 86,00	€ 93,50	€ 87,00	€ 94,00
Bouw medewerker (HBO) buiten kantoortijd	U5000F	€ 100,00	€ 107,50	€ 101,00	€ 108,00
Bouw medewerker (Specialist) buiten kantoortijd	U5000G	€ 118,50	€ 125,50	€ 119,00	€ 126,00

De bedragen zijn afgerond op hele euro's.

*tarieven buiten kantoortijd. Als kantoortijden worden aangehouden de maandagen tot en met de vrijdagen van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd.

De tarieven zijn in het verleden berekend op basis van de gemiddelde kosten van de medewerker, inclusief een opslag voor overhead. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd. Deze tarieven worden geacht kostendekkend te zijn.

4.3 (Vervangings)investeringen 2018

In 2018 zal een aantal bedrijfsmiddelen nieuw aangeschaft of vervangen moeten worden om de lopende bedrijfsprocessen door te laten gaan en bestaand beleid te kunnen handhaven. Het uitgangspunt is dat het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting 2018 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht (vervangings)investeringen. Alleen investeringen groter dan € 10.000 worden geactiveerd. Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens worden direct op de exploitatie verantwoord. Met het vaststellen van de begroting worden ook de afschrijvingstermijnen voor investeringen vastgesteld zoals die verderop zijn opgenomen. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het jaar ná investering, dan wel ingebruikname van het actief. De vermelde bedragen zijn indicatief.

Er zal pas tot aanschaf worden overgegaan nadat directie en indien nodig het dagelijks bestuur de investeringsaanvraag heeft goedgekeurd.

Tabel: (Vervangings)investeringen 2018

Omschrijving investering	Bedrag	Afschrijvingstermijn	Afschrijving vanaf 2019
Vervanging koffieautomaten	41.000	5	8.200
Vervanging vrachtwagen Mercedes Scania	110.000	7	15.715
Uitbreiding telefoons (*1)	20.000	2	10.000
Diverse meetapparatuur Team Meting en Onderzoek	150.000	7	21.428
Extra ICT investeringen(*2)	500.000	5	100.000
	821.000		155.343

Het is geen automatisme dat activa direct worden vervangen nadat de oude investeringen volledig zijn afgeschreven. Uiteraard wegen we eerst nut en noodzaak af. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten afwijken van de in bovenstaande tabel opgenomen jaarlasten. Substantiële afwijkingen zullen bij de bestuursrapportages worden gemeld.

*1 uitbreiding telefoons

Bij het opstellen van de begroting was het bedrag voor noodzakelijke extra aanschaf niet duidelijk. Het bedrag is indicatief.

*2) Extra ICT investeringen

In het plan Huis op Orde was reeds een groot aantal ICT voorzieningen opgenomen in verband met de doorwerking van het VTH besluit en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Omdat deze ontwikkelingen nog nader vorm moet krijgen, is thans het inzicht dat extra ICT investeringen noodzakelijk zijn. Gaandeweg 2017 moet nader worden bekeken wat er exact nodig zal zijn. Het opgenomen bedrag is derhalve indicatief.

Bij investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

gebouwen en kantoren	40 jaar
idem, semi-permanente situatie	20 jaar
transportmiddelen	7 jaar
bestelauto / meetdienst	8/10 jaar
aanhanger	15 jaar
automatisering (PC's en printers)	3-5 jaar
automatisering bekabeling	20 jaar

automatisering smartphones	2 jaar
automatisering (servers, netwerk- componenten, verbindingen)	5 jaar
automatisering (software, centrale databases, maatwerk)	5 jaar
grote systemen zonder onderhoudscontract	4 jaar
grote systemen met onderhoudscontract	8 jaar
automatisering (telefooncentrale)	8 jaar
meubilair en inventaris	10 jaar
technische installaties	15 jaar

4.4 Toelichting op de meerjarenraming

Algemeen

Ingevolge het BBV bevat de meerjarenraming voor de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid. De meerjarenraming is opgenomen in het cijfermatige overzicht onder 3.2. De meerjarenraming is opgesteld op basis van de prijzen 2018. Er heeft voor volgende jaren geen indexering plaatsgevonden en nieuwe ontwikkelingen zijn eveneens nog niet verwerkt in de meerjarenramingen. De financiële vertaling van nieuwe ontwikkelingen zal pas plaatsvinden nadat daarover besluitvorming in het algemeen bestuur heeft plaatsgevonden.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Onderstaand is de geprognosticeerde begin- en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming.

Geprognosticeerde balans per 31 december (alle bedragen x € 1.000)

	realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
Activa	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	979	1.116	1.271	875	725	575
financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	979	1.116	1.271	875	725	575
Openbare lichamen	2.716	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Uitzettingen rijks schatkist	2.978	95	137	310	237	164
Overige vorderingen						
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	5.694	2.595	2.637	2.810	2.737	2.664
Liquide middelen (banksaldo)	248	250	250	250	250	250
Overige overlopende activa	4.508	4.200	4.200	4.200	4.200	4.200
TOTAAL ACTIVA	11.429	8.161	8.358	8.135	7.912	7.689
Passiva	realisatie	begroting	begroting	begroting	begroting	begroting
	2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.021
Algemene reserve	658	658	1.198	1.618	1.618	1.618
bestemmingsreserve	136	113	90	67	44	21
resultaat boekjaar vóór bestemming	4.175	540	420	0	0	0
Eigen vermogen	4.969	1.311	1.708	1.685	1.662	1.639
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Vaste schulden	2.100	1.900	1.700	1.500	1.300	1.100
Vlottende schulden < 1 jaar	981	950	950	950	950	950
Overlopende passiva	3.379	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
TOTAAL PASSIVA	11.429	8.161	8.358	8.135	7.912	7.689

(Realisatie 2016 conform def jaarrekening 2016, resultaatbestemming niet verwerkt)

Bijlage 2. Verloop reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2018 - 2021	Algemene reserve	Reserve huisvesting
alle bedragen * € 1.000		
Stand per 1-1-2018	1.198	113
Storting 2018	420	-
Onttrekking 2018	0	23-
Stand per 1-1-2019	1.618	90
Storting 2019	0	-
Onttrekking 2019	0	23-
Stand per 1-1-2020	1.618	67
Storting 2020	0	-
Onttrekking 2020		23-
Stand per 1-1-2021	1.618	44
Storting 2021	0	-
Onttrekking 2021	0	23-
Stand per 1-1-2022	1.618	21

Algemene reserve

Het tekort van de jaarrekening 2014 is per ultimo 2014 in mindering gebracht op de algemene reserve. Per saldo resteerde een tekort van € 1.009.000. Met de vaststelling van de jaarrekening 2015 is dit tekort aangezuiverd, en is het boekjaar 2016 gestart met een algemene reserve van € 0,00. In de begrotingen 2016 en 2017 is een storting in de algemene reserve geraamd van € 540.000 en voor 2018 een bedrag van € 420.000. De werkelijke storting 2016 is echter hoger geweest dan was begroot.

Het is waarschijnlijk dat bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 wordt besloten tot een aanzienlijk hogere storting in de algemene reserve, zodat de beoogde omvang eerder wordt bereikt. In dat geval zal de storting 2018 (en wellicht ook 2017) neerwaarts worden bijgesteld, en het positief effect daarvan op de exploitatie zal in een bestuursrapportage worden meegenomen.

Reserve huisvesting

De mutaties in de reserve huisvesting zijn conform de meerjarenplanning, zoals in eerdere begrotingen vastgelegd. Per eind 2022 zal de reserve volledig zijn uitgenut.

Bijlage 3. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld		Baten	Lasten
alle bedragen * € 1.000			
0.	Bestuur en ondersteuning		
0.4	Overhead		9.258
0.5	Treasury		20
0.8	Overige baten en lasten		150
0.9	Vennootschapsbelasting		75
0.10	Mutaties reserves	23	420
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		23
7.	Volksgezondheid en milieu		
7.4	Milieubeheer	29.686	19.762
Saldo van baten en lasten op taakvelden		29.709	29.709